

Załącznik nr 2 do RPO WP 2014-2020

Identyfikacja odpowiednich warunków ex-ante i ocena ich realizacji

Warunek ex ante obowiązujący program	Oś priorytetowa (lub osie priorytetowe), do której warunek ma zastosowanie	Spełnienie warunku ex ante: Tak/Nie/ Częściowo	Kryteria	Spełnienie kryteriów: Tak/Nie	Odniesienie do dokumentów (strategie, inne odpowiednie dokumenty, z podaniem odpowiednich rozdziałów, artykułów, sekcji, wraz linkami do pełnej wersji dokumentu)	Dodatkowe informacje/ wyjaśnienia
Tematyczne warunki ex-ante						
1.1. Badania naukowe i innowacje: Istnienie krajowych lub regionalnych strategii na rzecz inteligentnej specjalizacji, zgodnie z krajowym programem reform, w celu zwiększenia wydatków na badania i innowacje ze środków prywatnych, co jest cechą dobrze funkcjonujących krajowych lub regionalnych systemów badań i innowacji.	1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	Warunek spełniony częściowo	Gotowa jest krajowa lub regionalna strategia na rzecz inteligentnej specjalizacji, która: – opiera się na analizie SWOT lub podobnej analizie, aby skoncentrować zasoby na ograniczonym zestawie priorytetów badań i innowacji, – przedstawia działania na rzecz pobudzenia prywatnych inwestycji w badania i rozwój, – obejmuje mechanizm monitorowania. Przyjęto ramy określające dostępne środki budżetowe na badania i innowacje.	TAK	Podstawowe dokumenty zapewniające spełnienie warunku, które zostały już przyjęte to: – Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarczej (SIEG), (w szczególności działanie 1.2.3 SIEG odwołuje się do priorytetów działalności B+R,) – Krajowy Program Badań z 16 sierpnia 2011 r. – Foresight technologiczny przemysłu – InSight2030, – Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej z 23 lutego 2011 r. Programem wykonawczym do SIEG będzie Program Rozwoju Przedsiębiorstw (PRP). <i>Krajowa inteligentna specjalizacja (KIS)</i> będzie stanowić integralny załącznik do Programu Rozwoju Przedsiębiorstw. Kryterium pierwsze SIEG zawiera analizę SWOT, wskazano mechanizmy wyboru inteligentnych specjalizacji na poziomie kraju i regionów, nadano szczególną rolę projektom typu foresight w tym dla dokumentu wyjściowego do określenia krajowych inteligentnych specjalizacji, tj. Foresightu technologicznego przemysłu – InSight2030. Dodatkowo Krajowy Program Badań wskazuje strategiczne kierunki badań naukowych i prac rozwojowych. Jeżeli chodzi o poziom regionalny SIEG przewiduje działanie 2.2.4 Wzmocnienie regionalnej polityki innowacyjnej. Kryterium drugie Do realizacji kryterium przyczyni się	Poziom krajowy Przyjęcie Programu Rozwoju Przedsiębiorstw przez Radę Ministrów Instytucja wiodąca: MG Termin: I kwartał 2014 r. Uzasadnienie: Projekt Programu Rozwoju Przedsiębiorstw został wniesiony pod obrady KRM w dniu 19/12/2013. Wskutek rozbieżności na linii Ministerstwo Gospodarki – Ministerstwo Finansów w kwestii ulg podatkowych dla podmiotów prowadzących działalność innowacyjną (kwestie B+R) projekt spadł z porządku obrad. Planowane jest ponownie wniesienie projektu pod obrady KRM w styczniu 2014 r. Poziom regionalny: Określenie obszarów inteligentnej specjalizacji w dokumentach na poziomie regionalnym. Instytucje wiodące: władze regionalne Instytucja współpracująca: MIR

					opracowany Programu Rozwoju Przedsiębiorstw. Program wskazuje szczegółową koncepcję systemu wsparcia przedsiębiorstw w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia ich innowacyjności. PRP stanowi też podstawę przy opracowywaniu nowego programu operacyjnego w obszarze przedsiębiorczości i innowacyjności. Zalecenie Rady w sprawie krajowego programu reform Polski dotyczące lepszego powiązania między badaniami, innowacjami i przemysłem będzie wypełniane poprzez konkretne instrumenty zawarte w Programie: obok aktywnych działań na rzecz wzrostu innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw, jego ważnym elementem jest także usuwanie barier i tworzenie przyjaznego otoczenia dla przedsiębiorców. W centrum uwagi PRP znalazły się małe i średnie przedsiębiorstwa. Kluczowe instrumenty Programu dotyczą m.in. następujących obszarów: finansowanie B+R, innowacji i absorpcji technologii, tworzenie przyjaźniejszych warunków ramowych dla przedsiębiorców, tzw. druga szansa, własność przemysłowa, egospodarka, zamówienia publiczne, Instytucje Otoczenia Biznesu, inkubacja przedsiębiorstw, klastry, technologie środowiskowe, kwestie CSR oraz przedsiębiorczości społecznej, podnoszenie jakości kadr, promocja przedsiębiorczości i innowacji, wdrażanie wyników projektu Foresight technologiczny przemysłu – InSight2030. Foresight technologiczny przemysłu InSight2030 wskazał obszary i technologie o znaczeniu kluczowym dla polskiego przemysłu. Obecnie trwają prace nad koncepcją wdrażania wyników foresightu, która zostanie uwzględniona w Programie Rozwoju Przedsiębiorstw. Dla określenia Krajowej inteligentnej specjalizacji na poziomie krajowym dokumentem wyjściowym był raport końcowy Foresightu technologicznego przemysłu InSight2030, wskazujący obszary przemysłowe oraz kluczowe technologie których rozwój powinien przyczynić się do wzrostu innowacyjności i konkurencyjności polskiego przemysłu do 2030 r. oraz Krajowy Program Badań, opracowany przez	Termin: I kwartał 2014 r. Regionalna Strategia Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3). Dokument gotowy (po wymaganych ustawą konsultacjach społecznych). Przyjęcie dokumentu przez Sejmik Województwa Podkarpackiego planowane jest w I kwartale 2014 r.
--	--	--	--	--	---	--

				Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Punktem wyjścia do identyfikacji krajowych inteligentnych specjalizacji była analiza krzyżowa projektu InSight2030 z wynikami Krajowego Programu Badań, która wskazała na 37 obszarów cross-sektorowych, poddanych dalszym analizom. Następnie zostały przeprowadzone dodatkowo analizy ilościowe i jakościowe, które wskazały na aktualny potencjał gospodarczy branż przemysłowych w Polsce. Wyniki przedmiotowych analiz miały charakter weryfikujący przy identyfikowaniu krajowych inteligentnych specjalizacji. Zorganizowane były także spotkania warsztatowe oraz konsultacje z udziałem partnerów społeczno-gospodarczych, które przyczyniły się do agregacji 37 obszarów cross-sektorowych do 16 krajowych inteligentnych specjalizacji. Kryterium trzecie <i>W Krajowej inteligentnej specjalizacji</i> stanowiącej integralny załącznik do PRP znajduje się rozdział dotyczący systemu wdrażania i monitoringu. Kryterium czwarte Środki budżetowe zostały określone w SRK 2020 Inteligentna specjalizacja na poziomie regionalnym Dla spełnienia warunku niezbędne będzie określenie ram polityki badań i innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji w Regionalnych Strategiach Innowacji bądź odpowiednich rozdziałach Strategii Rozwoju Województwa. Regionalna Strategia Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3) http://www.rsi.podkarpackie.pl/Aktualnosci/Documents/RSI_woi.%20podkarpackiego_2014-2020%20_Konsultacje%20spoleczne.pdf ▪ opiera się na analizie SWOT – str. 19. ▪ przedstawia działania na rzecz	
--	--	--	--	--	--

					pobudzenia prywatnych inwestycji w badania i rozwój – str. 44. ▪ obejmuje mechanizm monitorowania – str. 48. Instytucja wiodąca (odpowiedzialna z poziom krajowy): MG Instytucja współpracująca: MNiSW Instytucje odpowiedzialne za poziom regionalny: władze regionalne	
1.2 Infrastruktura badań i innowacji. Istnienie wieloletniego planu dotyczącego budżetu i priorytetów inwestycji.	1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	Warunek spełniony	Przyjęto orientacyjny wieloletni plan dotyczący budżetu i priorytetów inwestycji związanych z priorytetami UE oraz – w odpowiednich przypadkach – z Europejskim Forum Strategii ds. Infrastruktur Badawczych (ESFRI).	TAK	Warunek jest spełniony przez dokument Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej, który został przyjęty w 2011 r. Realizuje on rekomendacje Europejskiego Forum Strategicznego Infrastruktur Badawczych (ESFRI) w tym zakresie. W 2012 r. opracowany został system finansowania projektów dużej infrastruktury badawczej objętych Mapą, który zakłada 10-letni (2013-2023) horyzont czasowy. Mapa będzie aktualizowana co 2 lata, począwszy od 2012 r. Instytucja wiodąca: MNiSW	
2.1. Rozwój cyfrowy: Strategiczne ramy polityki w dziedzinie rozwoju cyfrowego w celu pobudzenia rynku przystępnych, dobrej jakości i interoperacyjnych usług, prywatnych i publicznych, wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne, a także aby przyspieszyć ich asymilację przez obywateli, grupy w trudnej sytuacji, przedsiębiorstwa i administrację publiczną, w tym inicjatywy transgraniczne	2. Cyfrowe Podkarpackie	Warunek spełniony częściowo	Strategiczne ramy polityki rozwoju cyfrowego, na przykład w ramach krajowej lub regionalnej strategii na rzecz inteligentnej specjalizacji zawierają: – budżet i priorytety działań określone na podstawie analizy SWOT lub podobnej analizy spójnej z tabelą wyników europejskiej agendy cyfrowej; – została przeprowadzona analiza równoważenia wsparcia dla popytu i podaży TIK; – wskaźniki miary postępów	TAK	Warunek zostanie spełniony przez: – przyjętą Strategię Sprawne Państwo (SSP) (http://monitorpolski.gov.pl/mp/2013/136/1), – przyjęcie Programu Zintegrowanej Informatyzacji Państwa (dokument wykonawczy do SSP w zakresie wypełnienia warunku 2.1). Dla pełnego spełnienia warunków ex ante dla celu 2 MAC przygotowało ponadto Policy paper dotyczący cyfrowego rozwoju Polski do 2020r., który został przyjęty przez Komitet Rady Ministrów ds. Cyfryzacji. Jest to horyzontalny dokument strategiczny MAC, zbierający i uzupełniający zagadnienia z zakresu ICT poruszane we wszystkich strategiach zintegrowanych i prezentujących wizję rozwoju cyfrowego Polski do 2020 r. Kryterium pierwsze SSP zawiera część priorytetów dot. rozwoju cyfrowego: e-administracja, otwarte zasoby publiczne, dostęp do internetu szerokopasmowego, aspekty rozwoju	Przyjęcie Programu Zintegrowanej Informatyzacji Państwa przez Radę Ministrów. Instytucja wiodąca: MAC Termin: styczeń 2014 r.

			interwencji w takich dziedzinach jak umiejętności cyfrowe, e-integracja, e-dostępność, oraz postęp w zakresie e-zdrowia w granicach określonych w art.168 TFUE, spójne w stosownych przypadkach z istniejącymi odpowiednimi unijnymi, krajowymi lub regionalnymi strategiami sektorowymi; ocenę potrzeb w zakresie budowania większego potencjału TIK.		społeczeństwa informacyjnego w Polsce. Szczegółowe priorytety w tych obszarach określone są w PZIP, który przedstawia też planowany budżet. Z racji niewuzględnienia w SSP i PZIP kwestii dotyczących e-biznesu, uzupełniający charakter w tym zakresie ma Polity paper dotyczący rozwoju cyfrowego Polski do 2020r. Kryterium drugie SSP nie zawiera wprost analizy równoważenia wsparcia dla popytu i podaży. Wsparcie dla popytu na technologie teleinformatyczne polega przede wszystkim na zwiększaniu zainteresowania obywateli i zwiększania ich umiejętności wykorzystania nowych technologii; kwestia podaży tylko częściowo wchodzi w zakres SSP (dostęp do internetu, usługi e-administracji). Analiza w odniesieniu do rozwoju e-administracji, w tym zapotrzebowania społecznego na jej usługi, kompetencji cyfrowych, została przeprowadzona w PZIP. Dodatkowe elementy analizy, w tym w odniesieniu do e-biznesu, znalazły się w Polity Paper dotyczącym cyfrowego rozwoju kraju do 2020 r., szczegółowa analiza popyt-podaż w odniesieniu do dostępności sieci internetu znajduje się w NPS. Kryterium trzecie Wskaźniki monitorowania na poziomie strategicznym znajdują się w Strategii Sprawne Państwo. Uzupełnieniem i uszczegółowieniem w tym zakresie jest PZIP. Kryterium czwarte SSP odnosi się do kwestii potrzeb w zakresie budowy sieci szerokopasmowych (kierunek interwencji 5.6. Powszechna dostępność wysokiej jakości usług szerokopasmowego dostępu do Internetu). Dokumentem wspierającym będzie program rozwoju – Narodowy Plan Szerokopasmowy. SSP wskazuje też, że jednym z wyzwań rozwojowych jest szerokie wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w budowaniu sprawnego państwa. Znajduje to	
--	--	--	---	--	---	--

					odzwierciedlenie przekrojowe we wszystkich 7 celach szczegółowych Strategii. Obecnie kluczowym elementem dla sprawnie funkcjonującego państwa jest pełne, kompleksowe i wszechstronne wykorzystanie nowych technologii informatycznych w celu uproszczenia usług i udostępnienia ich drogą elektroniczną. Z tego tytułu płynąć będą wymierne korzyści zarówno dla obywateli, jak i administracji publicznej. Ponadto dokumentem konkretyzującym w zakresie e-administracji jest przygotowywany Program Zintegrowanej Informatyzacji Państwa. Instytucja wiodąca: MAiC Instytucje współpracujące: MIR UKE, GUGiK oraz władze regionalne	
3.1. Przeprowadzono konkretne działania wspierające promowanie przedsiębiorczości z uwzględnieniem programu „Small Business Act”.	1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	Warunek spełniony częściowo	Konkretne działania obejmują: – wprowadzono działania mające na celu skrócenie czasu potrzebnego na rozpoczęcie działalności gospodarczej i zmniejszenie kosztów zakładania przedsiębiorstw, z uwzględnieniem celów programu „Small Business Act”; – wprowadzono środki mające na celu skrócenie czasu potrzebnego na uzyskanie licencji i pozwoleń na podjęcie i prowadzenie szczególnego rodzaju działalności w ramach przedsiębiorstwa, z uwzględnieniem celów programu „Small Business	TAK	Kryterium pierwsze Kryterium spełnione poprzez przepisy ustawy o swobodzie działalności gospodarczej: – art. 29 dot. wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej – art. 25.3 przewiduje obowiązek dokonania wpisu nie później niż następnego dnia roboczego po dniu wpływu wniosku do systemu teleinformatycznego CEIDG – art. 14.1 przewiduje możliwość rozpoczęcia działalności gospodarczej już w dniu złożenia wniosku. W lutym 2011 r., KE opublikowała Przegląd Small Business Act, który jest szczegółowym raportem z implementacji założeń SBA, zamykającym dwuletni proces ich wdrażania. Komunikat wspomina w kilku miejscach działania podjęte przez Polskę jako przykład do naśladowania, m.in. te dotyczące wspierania przedsiębiorczości (np. działalność Krajowego Systemu Usług) czy dostępu do środków finansowych (np. Krajowy Fundusz Kapitałowy S.A. (KFK)). Wdrażanie działań z zakresu 10 obszarów priorytetowych SBA jest działaniem ciągłym. Corocznie KE opracowuje arkusze informacyjne (SBA Fact sheet), które są przygotowywane przez DG ENTR w ramach przeglądu wyników MŚP. Dokument ten pokazuje najważniejsze osiągnięcia państw	Poziom krajowy Przyjęcie Programu Rozwoju Przedsiębiorstw przez Radę Ministrów Instytucja wiodąca: MG Termin: I kwartał 2014 r. Uzasadnienie: Projekt Programu Rozwoju Przedsiębiorstw został wniesiony pod obrady KRM w dniu 19/12/2013. Wskutek rozbieżności na linii Ministerstwo Gospodarki – Ministerstwo Finansów w kwestii ulg podatkowych dla podmiotów prowadzących działalność innowacyjną (kwestie B+R) projekt spadł z porządku obrad. Planowane jest ponownie wniesienie projektu pod obrady KRM w styczniu 2014 r.

			Act”; – wprowadzono mechanizm monitorowania procesu wdrażania programu „Small Business Act” i oceny wpływu prawodawstwa na MŚP.	członkowskich w realizacji Small Business Act (SBA). Jak wynika z SBA Fact sheet 2012 , Polska znajduje się powyżej średniej w obszarach „Przedsiębiorczość”, „Dostęp do finansowania” i „Środowisko”. Ponadto, do realizacji kryterium przyczyni się opracowany Program Rozwoju Przedsiębiorstw (PRP). Program wskazuje szczegółową koncepcję systemu wsparcia przedsiębiorstw w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia ich innowacyjności. PRP stanowi też podstawę przy opracowywaniu nowego programu operacyjnego w obszarze przedsiębiorczości i innowacyjności. Obejmuje on zarówno usuwanie barier i tworzenie przyjaznego otoczenia dla przedsiębiorstw, jak i aktywne działania na rzecz wzrostu ich innowacyjności i konkurencyjności. W centrum uwagi PRP znalazły się małe i średnie przedsiębiorstwa. Kluczowe instrumenty Programu dotyczą m.in. następujących obszarów: finansowanie B+R, innowacji i absorpcji technologii, tworzenie przyjaźniejszych warunków ramowych dla przedsiębiorców, tzw. druga szansa, własność przemysłowa, e-gospodarka, zamówienia publiczne, podnoszenie jakości kadr, promocja przedsiębiorczości i innowacji, wdrażanie wyników projektu Foresight technologiczny przemysłu – InSight2030, Instytucje Otoczenia Biznesu, inkubacja przedsiębiorstw, klastry, technologie środowiskowe, kwestie CSR oraz przedsiębiorczości społecznej. PRP jest istotnym elementem wspierania przedsiębiorczości oraz zmiany otoczenia instytucjonalnego przedsiębiorstw. Cel 1 PRP Uwolnienie ducha przedsiębiorczości koncentruje się na tworzeniu przyjaznego klimatu dla przedsiębiorców, stworzeniu mechanizmów tzw. drugiej szansy, wsparcia w zakresie praw własności intelektualnej i e-gospodarki oraz stworzeniu systemu innowacyjnych zamówień publicznych. Kryterium drugie Od 1 stycznia 2012 roku, istnieje możliwość utworzenia i zarejestrowania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w ciągu 24 godzin (roboczych). Wszystkie niezbędne	
--	--	--	---	---	--

					dokumenty wysyłane są do sądu za pośrednictwem konta użytkownika utworzonego na portalu S24 https://ems.ms.gov.pl. Płatności dokonywane są online. Sędziowie w toku rejestracji online sprawdzają tylko wybrane fragmenty przygotowanej uprzednio na portalu S24 umowy spółki. W konsekwencji „tradycyjne” rejestracje również mogą być wykonywane bardziej efektywnie. Wprowadzenie S24 zmniejszyło również koszty notarialne związane z przygotowywaniem umowy spółki. Dla formy elektronicznej przewidziano mniejszą opłatę związaną z procesem rejestracji. Dane statystyczne wskazują, iż obecnie ponad 12% rejestracji sp. z o.o dokonywanych jest online. Ponadto, projekt „Wdrożenie prowadzenie e-usług w Ministerstwie Sprawiedliwości” przewiduje cel: zapewnienie możliwości rejestracji online dla innych typów spółek – partnerskiej i komandytowej. Instytucja wiodąca: MG Instytucje współpracujące: MS, MAiC, pozostałe resorty w zakresie licencji i pozwoleń	
4.1. Przeprowadzono działania promujące racjonalne kosztowo ulepszenie efektywnego końcowego wykorzystania energii oraz racjonalne kosztowo inwestycje w efektywność energetyczną przy budowaniu lub renowacji budynków.	3. Czysta energia	Warunek spełniony częściowo	Działania obejmują: – działania służące zapewnieniu wdrożenia minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej budynków, zgodnie z art. 3, 4 i 5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE1; – działania konieczne do utworzenia systemu certyfikacji w odniesieniu do charakterystyki energetycznej budynków spójnego z art. 11	TAK	Kryterium pierwsze i drugie (dyrektywa 2010/31/UE) Kryteria zostaną spełnione poprzez następujące akty prawne: ➤ Rozporządzenie Ministra Transportu Budownictwa i Gospodarki Morskiej zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki oraz ich usytuowanie (podpisane przez właściwego ministra w dniu 5 lipca 2013 r., wejście w życie – 1 stycznia 2014 r.) Dodatkowo, niezbędna jest nowelizacja rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6 listopada 2008 r. w sprawie metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku i lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej całość techniczno – użytkową oraz sposobu sporządzania i wzorów świadectw ich charakterystyki	Kryterium pierwsze i drugie Podpisanie rozporządzenia w sprawie metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku i lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej całość techniczno – użytkową oraz sposobu sporządzania i wzorów świadectw ich charakterystyki energetycznej Instytucja wiodąca: MIR Termin: I kwartał 2014

			dyrektywy 2010/31/UE; – działania służące zapewnieniu planowania strategicznego w dziedzinie efektywności energetycznej, spójne z art. 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE2; – działania spójne z art. 13 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/32/WE1 w sprawie końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych, aby zapewnić dostarczenie klientom końcowym indywidualnych liczników w zakresie, w jakim jest to możliwe technicznie, racjonalne finansowo i proporcjonalne w odniesieniu do potencjalnych oszczędności energii.		energetycznej (Dz. U. Nr 201, poz.1240) – aktualnie na etapie uzgodnień międzyresortowych. Kryterium trzecie Kryterium spełnione poprzez ustalenie i przekazanie przez Ministerstwo Gospodarki do Komisji Europejskiej Informacji w sprawie krajowego celu indykatywnego w zakresie efektywności energetycznej dla Polski ustalonego na podstawie art. 3 ust. 1 dyrektywy 2012/27/UE Kryterium czwarte Kryterium spełnione (KE umorzyła postępowanie wobec Polski w kontekście transpozycji dyrektywy 2006/32/WE) poprzez ustawę o efektywności energetycznej oraz ustawę Prawo energetyczne. Obecnie w Ministerstwie Gospodarki trwają prace nad wypracowaniem rozwiązań do ustawy Prawo energetyczne, w której znajdują się zapisy dotyczące konieczności instalowania inteligentnych liczników energii elektrycznej. Zapisy te pozwolą na faktyczne wdrożenie postanowień dyrektywy 2006/32WE. Instytucja wiodąca (kryterium pierwsze i drugie): MIR Instytucja wiodąca (kryterium trzecie i czwarte): MG	
4.2. Przeprowadzono działania promujące wysoko wydajną kogenerację energii cieplnej i elektrycznej.	3. Czysta energia	Warunek spełniony częściowo	Działania obejmują: – wsparcie dla kogeneracji opiera się na popycie na użytkową energię ciepłą i oszczędności energii pierwotnej zgodnie z art. 7 ust. 1 i art. 9 ust. 1 lit. a) i b) dyrektywy 2004/8/WE; państwa członkowskie lub ich właściwe organy oceniły istniejące	TAK	Dla spełnienia warunku niezbędne będzie stanowienie i wdrożenie nowego systemu wsparcia dla wytwórców energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji. Projekt nowego systemu wsparcia dla wytwórców energii elektrycznej w technologii wysokosprawnej kogeneracji został zawarty w nowej ustawie Prawo energetyczne wchodzącej w skład tzw. „dużego trójpaku” ustaw energetycznych, będącego aktualnie na etapie prac rządowych. Instytucja wiodąca: MG	Przyjęcie pakietu ustaw energetycznych Instytucja wiodąca: MG Termin: 2014 r.

			prawodawstwo i ramy regulacyjne pod kątem procedur udzielania zezwoleń lub innych procedur, aby: (a) zachęcić do projektowania jednostek kogeneracji dla pokrycia ekonomicznie uzasadnionego zapotrzebowania na ciepło użytkowe i unikania produkcji ciepła w ilościach przekraczających zapotrzebowanie na ciepło użytkowe, oraz (b) ograniczyć regulacyjne i pozaregulacyjne bariery utrudniające rozwój kogeneracji.			
4.3. Przeprowadzono działania promujące wytwarzanie i dystrybucję odnawialnych źródeł energii. Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 16.	3. Czysta energia	Warunek spełniony	Gotowe są przejrzyste systemy wsparcia, priorytetowy lub gwarantowany dostęp do sieci oraz pierwszeństwo w dystrybucji, jak również standardowe zasady odnoszące się do ponoszenia i podziału kosztów dostosowań technicznych, które to zasady zostały podane do publicznej wiadomości, zgodnie z art. 14 ust. 1, art. 16 ust. 2 oraz art. 16 ust. 3 dyrektywy 2009/28/WE. Państwo członkowskie przyjęło krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych zgodnie	TAK	Kryterium pierwsze Kryterium spełnione przez następujące elementy: ➤ Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne ➤ Krajowy Plan Działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2010 r. ➤ Polityka Energetyczna do 2030 roku. Kwestie związane z wdrożeniem dyrektywy 2009/28/WE w zakresie objętym warunkowością ex ante zostały doprecyzowane w polskim porządku prawnym poprzez przyjęcie ustawy o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 946) tj. tzw. „mały trójpak”. Ustawa ta została podpisana przez Przydenta RPO w dniu 16 sierpnia 2013 r. Niezależnie od wdrożenia postanowień dyrektywy 2009/28/WE, aktualnie projektowany jest nowy system wsparcia OZE w Polsce, który zawarty zostanie w dedykowanej ustawie dotyczącej OZE.	Przyjęcie ustawy określającej nowy system wsparcia dla OZE Minister Gospodarki w dniu 31 grudnia przekazał do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów projekt ustawy o odnawialnych źródłach energii z wnioskiem o pilne rozpatrzenie na najbliższym posiedzeniu stałego Komitetu Rady Ministrów. Na podstawie zgłoszonych wniosków i ustaleń przyjętych w toku uzgodnień, a także nadesłanych uwag przez stronę społeczną, wprowadzone zostały poprawki do projektu ustawy. Instytucja wiodąca: MG Termin: 2014 r.

			z art. 4 dyrektywy 2009/28/WE..		Pierwszy projekt systemu wsparcia został w IV kwartale 2013 r. przedstawiony przez MG do konsultacji społecznych. Zakończenie prac nad ustawą przewidziane jest na 2014 r. Niemniej spełnienie powyższego uzależnione jest odokreślenia przez KE zasad pomocy publicznej w Wytocznych KE ds. wsparcia pomocy państwa na ochronę środowiska i energetykę na lata 2014-2020. Kryterium drugie Kryterium spełnione Krajowy Plan Działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych został przyjęty w 2010 r. i przekazany do KE. Instytucja wiodąca: MG	
5.1. Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: Istnienie krajowych lub regionalnych ocen ryzyka na potrzeby zarządzania klęskami i katastrofami, uwzględniających dostosowanie do zmian klimatu.	4. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	Warunek spełniony	Gotowa jest krajowa lub regionalna ocena ryzyka zawierająca następujące elementy: – opis procesu, metodologii, metod i niewrażliwych danych wykorzystywanych w ocenach ryzyka, jak również opartych na ryzyku kryteriów określania inwestycji priorytetowych; – opis scenariuszy zakładających jeden rodzaj ryzyka i scenariuszy zakładających wiele rodzajów ryzyka; uwzględnienie, w stosownych przypadkach, krajowych strategii dostosowania do zmiany klimatu.	TAK	Kryterium pierwsze i drugie Polska spełnia kryteria warunkowości ex ante odnoszące się do oceny ryzyka uwzględniającej wymienione w kryteriach elementy. Strona polska przekaze Komisji Europejskiej szczegółowe wyjaśnienia – dokument roboczy przygotowywany przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, opracowany na bazie niejawnego Raportu o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego, przyjętego uchwałą Rady Ministrów w dniu 12 lipca 2013 r. Kryterium trzecie Kryterium zostało spełnione przez przyjęcie Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020, z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020) przez Radę Ministrów w dniu 29 października 2013 r. http://klimada.mos.gov.pl/dokument-spa-2020	

6.1. Gospodarka wodna: Istnienie – w odniesieniu do inwestycji wspieranych przez programy – a) polityki taryfowej w zakresie cen wody, przewidującej odpowiednie zachęty dla użytkowników, aby efektywnie korzystali z zasobów wodnych oraz b) odpowiedniego wkładu różnych użytkowników wody w zwrot kosztów za usługi wodne w stopniu określonym w zatwierdzonych planach gospodarowania wodami w dorzeczu.	4. Ochrona środowiska naturalnego i kulturowego	Warunek spełniony częściowo	- w sektorach wspieranych z EFRR i Funduszu Spójności państwo członkowskie zapewniło wkład różnych użytkowników wody w zwrot kosztów za usługi wodne w podziale na sektory, zgodnie z art. 9 ust. 1 tiret pierwsze dyrektywy 2000/60/WE, przy uwzględnieniu w stosownych przypadkach skutków społecznych, środowiskowych i gospodarczych zwrotu, jak również warunków geograficznych i klimatycznych dotkniętego regionu lub dotkniętych regionów; - przyjęcie planu gospodarowania wodami w dorzeczu dla obszaru dorzecza spójnego z art. 13 dyrektywy 2000/60/WE.	TAK	Kryterium pierwsze Częściowo spełnione: 1) W odniesieniu do inwestycji wspieranych przez EFRR i Fundusz Spójności (gospodarka wodno-ściekowa), zwrot kosztów w sektorze komunalnym jest na odpowiednim poziomie (określonym w zatwierdzonych planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy). • w poprzednim cyklu planistycznym gospodarowania wodami, jak również obecnie, prowadzone były intensywne prace nad przeprowadzeniem analiz ekonomicznych korzystania z wód; został określony stopień zwrotu kosztów usług wodnych, łącznie z oszacowaniem kosztów środowiskowych i zasobowych, o których mowa w Art. 9 ust.1) dla poszczególnych sektorów, m.in. gospodarki komunalnej, przemysłu oraz rolnictwa. Podjęto również próbę oszacowania kosztów w tzw. pozostałych formach korzystania z wód – hydroenergetyka, żegluga, zarządzanie ryzykiem powodziowym (w poszczególnych planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy w Polsce, zgodnie z zał. VII RDW, znajduje się podsumowanie analiz, pełny dokument pn. <i>Analizy ekonomiczne korzystania z wód na obszarach dorzeczy w Polsce</i>, a także <i>Analiza polityki opłat za wodę</i>, zawierająca przegląd istniejącego w Polsce systemu opłat za pobór wód i zrzut ładunków zanieczyszczeń, zostały przesłane do KE w marcu 2010 r. wraz z raportem dot. planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy). • W roku 2011 dokonano przeglądu metodyk i weryfikacji podejścia do opracowania analiz ekonomicznych korzystania z wód oraz szacowania kosztów środowiskowych i zasobowych (metodyki dostępne pod adresem: http://rdw.org.pl/materialy-metodyki-i-opracowania.html). Aktualnie, na ukończeniu są prace związane z opracowaniem analiz ekonomicznych korzystania z wód w regionach wodnych i na obszarach dorzeczy, a także analizy kosztów środowiskowych i zasobowych na potrzeby drugiego cyklu planistycznego. 2) Zasada zwrotu kosztów usług wodnych jest	Kryterium pierwsze Przyjęcie nowej ustawy – Prawo wodne. Instytucja wiodąca: MŚ Termin: do końca 2014 r. Szczegółowy harmonogram: - skierowanie projektu założeń do rozpatrzenia przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRiST) – I kwartał 2014 r (przesunięcie terminu spowodowane spiętrzeniem prac nad nowelizacją Prawa wodnego (UC65) oraz nad nowelizacją ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Program budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba w latach 2006-2013” . - skierowanie projektu założeń do opinii Rady Służby Cywilnej – grudzień 2013 r. - skierowanie projektu założeń do rozpatrzenia przez Komitet do Spraw Europejskich (KSE) – grudzień 2013 r. - skierowanie projektu założeń do rozpatrzenia przez Stały Komitet Rady Ministrów (SKRM) – niezwłocznie po rozpatrzeniu i rekomendacji przez KSE – po uzyskaniu stanowiska Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego – styczeń 2014 r. - skierowanie projektu założeń do rozpatrzenia przez Radę Ministrów (RM); niezwłocznie po rozpatrzeniu i rekomendacji SKRM – luty 2014 r. - przygotowanie przez Rządowe Centrum Legislacji, na podstawie założeń
--	--	---	--	-------------------	---	--

				realizowana na gruncie przepisów Prawo wodne (art. 113b ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw) oraz systemu opłat za korzystanie ze środowiska z ustawy Prawo ochrony środowiska. • Użytkownicy wód w Polsce zobowiązani są do ponoszenia kosztów korzystania z zasobów wodnych, poprzez uiszczanie opłat za pobór wód i zrzut ładunków zanieczyszczeń, na podstawie ustalanych corocznie przez Radę Ministrów stawek opłat, przyczyniając się w ten sposób do realizacji zapisów art. 9 RDW; w sektorze rolnictwa dodatkowo członkowie spółek wodnych oraz użytkownicy gruntów odnoszących korzyści z urządzeń spółek wodnych uiszczają składki na rzecz spółek wodnych. Spółki wodne przeznaczają te składki na wykonywanie zadań statutowych tj. utrzymywania melioracji wodnych szczegółowych • Polityka w zakresie cen wody została w 2009 r. oceniona i podsumowana w dokumencie <i>Analiza polityki opłat za wodę</i>. W opracowaniu szczegółowo przeanalizowano m.in. funduszwą i bodźcową rolę opłat, pokazując, iż opłaty za korzystanie ze środowiska z sektora komunalnym, zarówno dla wody jak i ścieków mają bardzo ograniczoną rolę cenotwórczą – generują ok. 3% cen obu usług. Ceny są kształtowane głównie w wyniku naliczania amortyzacji, nadrabiania zaległości inwestycyjnych oraz rosnących kosztów krańcowych podłączania rozproszonej zabudowy. • Dodatkowo należy podkreślić, iż Art. 9 (4) RDW stanowi, iż: „Państwa Członkowskie nie naruszają niniejszej dyrektywy, jeśli zdecydują się, zgodnie z ustalonymi praktykami, nie stosować przepisów ust. 1 zdanie drugie i do tego celu stosownych przepisów ust. 2, dla danego korzystania z wody, gdzie to nie naraża zamiarów i osiągnięcia celów niniejszej dyrektywy.” Należy jednak mieć na uwadze, iż w polskim systemie prawnym funkcjonuje również system zwolnień z opłat, wynikający z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, co wpływa na uznanie kryterium	przyjętych przez RM, projektu ustawy – Prawo wodne – kwiecień / maj 2014 r. - uzgodnienia międzyresortowe i konsultacje społeczne projektu ustawy – Prawo wodne - czerwiec 2014 r. - skierowanie projektu ustawy – Prawo wodne do rozpatrzenia przez KSE i SKRM – lipiec 2014 r. - skierowanie projektu ustawy - Prawo wodne do rozpatrzenia przez RM – niezwłocznie po rozpatrzeniu i rekomendacji SKRM – sierpień 2014 r. - przekazanie uchwalonego przez RM projektu ustawy – niezwłocznie po uchwaleniu przez RM r. Zakłada się, że przepisy ustawy wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2015 r., wraz z początkiem roku budżetowego Kryterium drugie Przygotowanie Masterplanów dla obszarów dorzeczy Wisły i Odry, będących do czasu sporządzenia aktualizacji planów gospodarowania wodami w dorzeczach (w 2015 roku) dokumentami weryfikującymi spełnianie przez projekty inwestycyjne w gospodarce wodnej wymogów prawa europejskiego w dziedzinie gospodarki wodnej. MŚ przekazuje do KE regularne comiesięczne raporty z realizacji Planu działania Instytucja wiodąca: MŚ Termin: III kw. 2014 r.
--	--	--	--	---	---

				za częściowo spełnione. Obecnie w Polsce opracowane zostały założenia do ustawy Prawo wodne, mające na celu m.in.: zapewnienie komplementarności polityce opłat za wodę, z uwzględnieniem zasady „zwrotu kosztów za usługi wodne”, wynikające z uzupełnienia transpozycji artykułu 9 Ramowej Dyrektywy Wodnej. Działania będą się jednak dotyczyć w głównej mierze pozostałych sektorów, których nie dotyczy wsparcie w ramach EFRR + FS. Projekt założeń do projektu ustawy Prawo wodne został skierowany do ponownych uzgodnień międzyresortowych w dniu 14 maja 2013 r. oraz konsultacji społecznych w dniu 6 czerwca 2013 r. Kryterium drugie Częściowo spełnione: Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy w Polsce zostały zatwierdzone przez Radę Ministrów 22 lutego 2011 r., będą podlegały aktualizacji w roku 2015, a następnie co sześć lat. W grudniu 2012 r. Komisja Europejska oceniła przyjęte dotychczas PGW, przedstawiając zalecenia do podjęcia działań w drugim cyklu planistycznym gospodarowania wodami. Zgodnie ze stanowiskiem MŚ, przekazane przez KE zalecenia zostaną uwzględnione, w ramach drugiego cyklu planistycznego, nad którym aktualnie trwają prace. Jednocześnie, w związku z oczekiwaniami KE, strona polska zobowiązała się do opracowania przejściowych dokumentów w gospodarce wodnej, tzw. Masterplanów, stanowiących uzupełnienie PGW, gdzie ocenie zostanie poddany wpływ realizowanych i planowanych inwestycji na stan wód. Zgodnie z opracowanym przez MŚ i przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 02.07.2013 <i>Planem działania w zakresie planowania strategicznego w gospodarce wodnej</i>, Masterplany zostaną opracowane i zatwierdzone w terminie do sierpnia 2014 r. Podstawą dla opracowania Masterplanów będzie ocena stanu jednolitych części wód zgodna z załącznikiem V RDW. Ocena będzie opierać się na wynikach całego dostępnego	Szczegółowy harmonogram:. - opracowanie projektu Masterplanów w celu poddania ich procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko nastąpi do marca 2014 r.; - opracowanie prognozy i przeprowadzenie procedury Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko - styczeń - czerwiec 2014 r. - opracowanie ostatecznej wersji Masterplanów – kwiecień - lipiec 2014 r. - zatwierdzenie ostatecznej wersji Masterplanów przez Radę Ministrów – sierpień 2014 r.
--	--	--	--	--	--

					monitoringu, biorąc pod uwagę w szczególności nowe dane z lat 2010-2012. Taka ocena jest prowadzona również na potrzeby aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, tak aby prowadzone prace były ze sobą spójne. Wyniki ocen zostały wykorzystane również do pozostałych prac planistycznych, związanych z aktualizacją planów gospodarowania wodami, w tym przede wszystkim dla wyznaczenia celów środowiskowych. Instytucja wiodąca: MŚ Instytucja współpracująca: KZGW	
6.2. Gospodarka odpadami: Promowanie zrównoważonych gospodarczo i środowiskowo inwestycji w sektorze gospodarki odpadami, w szczególności poprzez opracowanie planów gospodarki odpadami zgodnych z dyrektywą 2008/98/WE oraz z hierarchią odpadów. .	4. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	Warunek spełniony częściowo	– zgodnie z wymogami art. 11 ust. 5 dyrektywy 2008/98/WE Komisji przekazano sprawozdanie z realizacji dotyczące postępów w osiąganiu celów określonych w art. 11 dyrektywy 2008/98/WE; – istnienie jednego lub kilku planów gospodarki odpadami zgodnie z wymogami art. 28 dyrektywy 2008/98/WE; – istnienie programów zapobiegania powstawaniu odpadów, zgodnie z wymogami art. 29	TAK	Dyrektywa ramowa o odpadach (2008/98/WE) została transponowana przez przyjęcie ustawy o odpadach. Kryterium pierwsze Kryterium spełnione 27 września 2013 r. sprawozdanie o wdrażaniu dyrektywy ramowej o odpadach zostało wysłane przez eDAMIS (Electronic Data Files Administration and Management Information System) w formie plików, a 30 września 2013 r. został wypełniony w tym systemie formularz zawierający dane liczbowe ze sprawozdania. Kryterium drugie Kryterium spełnione Spełnienie kryterium polega na uchwaleniu i notyfikowaniu KE Krajowego planu gospodarki odpadami (Kpgo) i wojewódzkich planów gospodarki odpadami (wpgo) zgodnych z wymaganiami art. 28 dyrektywy 2008/98/WE. Na poziomie krajowym i wojewódzkim plany, zawierające elementy wymagane dyrektywą ramową o odpadach, zostały uchwalone i przekazane KE. W związku z niedawnymi zmianami w zakresie systemu funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi (ustawa z dnia 25 stycznia 2013 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) mających na celu m.in. – uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi,	Kryterium trzecie Opracowanie krajowego programu zapobiegania odpadami Instytucja wiodąca: MŚ Termin: I kwartał 2014 r.

				– zwiększenie liczby nowoczesnych instalacji do odzysku, w tym recyklingu, oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych w sposób inny niż składowanie odpadów, – prowadzenie właściwego sposobu monitorowania postępowania z odpadami komunalnymi obecnie trwa analiza rynku i wdrażania rozwiązań systemowych pod kątem istniejącej i ewentualnie planowanej infrastruktury zagospodarowania odpadów komunalnych dla zapewnienia osiągnięcia celów wskazanych w dyrektywie ramowej o odpadach. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego (WPGO) Sejmik Województwa Podkarpackiego, Uchwałą nr XXIV/409/2012 z dnia 27 sierpnia 2012 r. przyjął Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego. Następnie Uchwałą nr XXVIII/540/12 z dnia 21 grudnia 2012 r. Sejmik Województwa Podkarpackiego dokonał zmian w treści dokumentu. http://www.umwp.podkarpackie.pl/images/stories/res/um/os/wpgo_2012.pdf Kryterium trzecie Kryterium częściowo spełnione. W polskim systemie prawnym programy zapobiegania powstawaniu odpadów są częścią planów gospodarki odpadami. Spełnienie kryterium 3 polega na uchwaleniu i notyfikowaniu KE krajowego i wojewódzkich planów gospodarki odpadami, zawierających w/w programy zapobiegania powstawaniu odpadów zgodne z wymaganiami art. 29 dyrektywy 2008/98/ WE. Na poziomie krajowym, Kpgo 2014 spełnia wymagania art. 29 dyrektywy 2008/98/WE. – zawiera część poświęconą zapobieganiu powstawaniu odpadów. W związku ze stwierdzonymi brakami w wojewódzkich planach gospodarki odpadami podjęto decyzję, zgodnie z którą, aby zapewnić spójność programu	
--	--	--	--	--	--

					zapobiegania powstawania odpadów i osiągnąć jak najlepsze rezultaty w zakresie zapobiegania powstawania odpadów, należy opracować, jako odrębny dokument, krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów, obejmujący zarówno działania na poziomie krajowym, jak i województw. Obecnie program jest w końcowej fazie przygotowania, na etapie jego opracowywania odbyły się konsultacje z przemysłem oraz organami administracji samorządowej. Dodatkowo, w grudniu 2013 r. i styczniu 2014 r., zgodnie z wymaganiami prawnymi, przygotowany program zostanie poddany konsultacjom społecznym, w tym z organami administracji samorządowej, jak również z przedstawicielami innych resortów Kryterium czwarte Kryterium spełnione Zdaniem MŚ, spełnieniem tego kryterium jest zaplanowanie podjęcia przez Polskę następujących działań (i przedstawienie ich w dokumentach typu: plany gospodarki odpadami lub sprawozdanie z transpozycji i wdrażania dyrektywy 2008/98/WE, o którym mowa w kryterium 1): a) przeprowadzenie prac legislacyjnych umożliwiających realizację celów roku 2020: - wprowadzenie przepisów dotyczących nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi – już zrealizowane, - wzmocnienie instrumentów finansowych – prace nad projektem rozporządzenia w sprawie opłat za składowanie odpadów są w toku b) skuteczna egzekucja prawa, c) realizowanie kampanii informacyjno-edukacyjnych (na poziomie MŚ i gmin), d) budowa niezbędnej infrastruktury (w tym instalacji) gospodarki odpadami. Zadania realizowane: i. podwyższenie podatku od składowania odpadów (przygotowanie w 2013 r. i przyjęcie w 2014 r. projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie opłat za korzystanie środowiska, aby	
--	--	--	--	--	--	--

					stopniowo w latach 2015-2017 podnieść stawki opłat za korzystanie ze środowiska w przypadku składowania odpadów, w szczególności odpadów komunalnych i remontowo-budowlanych, a także tych, które powinny być w pierwszej kolejności poddane recyklingowi lub odzyskowi energii,) ii. tworzenie zachęt dla gmin w celu wdrożenia systemu selektywnego zbierania odpadów - w postaci dofinansowania budowy systemów selektywnego zbierania odpadów (NFOŚiGW i wfośigw), iii. zwiększenie wydajności systemów odpowiedzialności producentów za główne strumienie odpadów poprzez działania legislacyjne, organizacyjne i kontrolne. Ponadto, w kolejnych latach przewidziane są dalsze kroki na rzecz osiągnięcia celów dotyczących przygotowania do ponownego wykorzystania i recyklingu odpadów: W 2017 r.: Zostanie przeprowadzona analiza potrzeby i (ewentualnie) sposobu wprowadzenia podatku od spalania odpadów w instalacjach do termicznego przekształcania odpadów komunalnych oraz podatku od MBP (wkrótce będzie funkcjonowała w PL więcej niż 1 spalarnia odpadów). W 2020 r.: zostanie przeprowadzona analiza systemu w celu określenia, czy jest potrzeba: i. wprowadzenia ograniczenia/zakazu składowania odpadów ulegających biodegradacji i ograniczenia/zakazu spalania odpadów, które mogą zostać poddane recyklingowi, ii. rozszerzenia systemu pay-as-you-throw (PAYT – płac za co wyrzucasz) na wszystkie gospodarstwa domowe. Jeśli chodzi o rozszerzenie systemów odpowiedzialności producentów za główne strumienie odpadów, to w Polsce systemy obowiązują dla wszystkich odpadów, dla których są ustanowione w tym zakresie przepisy UE, począwszy od opakowań, a na bateriach skończywszy, a ponadto dla olejów i opon. W związku z powyższym, Polska nie przewiduje obejmowania kolejnym strumieni odpadów takimi systemami.	
--	--	--	--	--	---	--

					Instytucja wiodąca: MŚ Instytucje współpracujące: władze regionalne	
7.1. Transport: Istnienie kompleksowego planu/planów lub kompleksowych ram w zakresie inwestycji transportowych zgodnie z instytucyjną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), które wspierają rozwój infrastruktury i poprawiają łączność z kompleksową i bazową siecią TEN-T.	5. Infrastruktura komunikacyjna	Warunek niespełniony	Istnienie kompleksowego planu/planów transportu lub ram w zakresie inwestycji transportowych spełniających wymogi prawne dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i określających: – wkład w jednolity europejski obszar transportu zgodnie z art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr .../2013 w tym priorytetów w zakresie inwestycji w: – bazową i kompleksową sieć TEN-T, w których przewiduje się inwestycje w ramach EFRR i Funduszu Spójności, oraz – wtórną łączność, – identyfikację odpowiedniej ilości realistycznych i zaawansowanych w przygotowaniu projektów, które mają być	NIE	Warunek zostanie spełniony przez Strategię Rozwoju Transportu (SRT) do roku 2020 (przyjęta) oraz przygotowywany Dokument implementacyjny dla SRT, który będzie planem inwestycyjnym dla przedsięwzięć współfinansowanych ze środków UE, ale także z innych środków, w tym CEF. Będzie on zawierał wskazane elementy, w tym informację na temat zapewnienia odpowiednich zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów. Instytucja wiodąca: MIR	Przyjęcie przez Radę Ministrów Dokumentu Implementacyjnego dla SRT. Instytucja wiodąca: MIR Termin: do końca 2014 r. Harmonogram: Projekt Dokumentu Implementacyjnego jest obecnie modyfikowany pod kątem uwzględnienia uwag, które Komisja Europejska zgłosiła do pierwszego projektu DI przedstawionego w pierwszej połowie 2013 r. Ukończenie procesu SOOŚ – sierpień 2014 r. Przyjęcie DI przez Radę Ministrów – do końca 2014 r.

			wspierane w ramach EFRR i Funduszu Spójności; Działania mające na celu zapewnienie zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów.			
7.2. Kolej: Istnienie w kompleksowym planie/kompleksowych planach lub ramach dotyczących transportu wyrażonej części dotyczącej rozwoju kolei zgodnie z instytucyjną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), który wspiera rozwój infrastruktury i poprawia łączność z kompleksową i bazową siecią TEN-T. Inwestycje obejmują tabor, interoperacyjność oraz rozwijanie potencjału.	5. Infrastruktura komunikacyjna	Warunek niespełniony	Istnienie w określonych powyżej planie/planach lub ramach dotyczących transportu części odnoszącej się do rozwoju kolei spełniającej wymogi prawne dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i identyfikującej odpowiednią ilość realistycznych i zaawansowanych w przygotowaniu projektów (wraz z harmonogramem i budżetem); Działania mające na celu zapewnienie zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów.	NIE	Warunek zostanie spełniony przez Strategię Rozwoju Transportu do roku 2020 (przyjętą) oraz identyfikację w przygotowywanym Dokumencie Implementacyjnym dla SRT, planu inwestycyjnego dla kolejowych przedsięwzięć współfinansowanych ze środków UE, ale także z innych środków, w tym CEF. Dokument Implementacyjny będzie zawierał wskazane elementy w odniesieniu do inwestycji kolejowych, w tym informację na temat zapewnienia odpowiednich zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów. Instytucja wiodąca: MIR	
7.3. Inne rodzaje transportu, w tym śródlądowe drogi morskie i transport morski, porty, połączenia multimodalne i infrastruktura portów lotniczych: Istnienie w kompleksowym	5. Infrastruktura komunikacyjna	Warunek niespełniony	Istnienie w kompleksowym planie/kompleksowych planach lub ramach dotyczących transportu wyrażonej części dotyczącej śródlądowych dróg morskich i transportu morskiego, portów,	NIE	Projekty z zakresu transportu wodnego śródlądowego i morskiego zostaną uwzględnione w Dokumencie Implementacyjnym do SRT, podobnie jak działania dotyczące zdolności instytucjonalnych właściwych beneficjentów. W perspektywie 2014-2020 nie przewiduje się budowy ani modernizacji infrastruktury portów lotniczych, natomiast nabór projektów z zakresu infrastruktury transportu	

planie/kompleksowych planach lub ramach dotyczących transportu wyrażonej części dotyczącej śródlądowych dróg morskich i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych i infrastruktury portów lotniczych, które poprawiają łączność z kompleksowymi i bazowymi sieciami TEN-T i przyczyniają się do promowania zrównoważonej mobilności regionalnej i lokalnej.			połączeń multimodalnych i infrastruktury portów lotniczych, która: – spełnia wymogi prawne dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, – identyfikuje odpowiednią ilość realistycznych i zaawansowanych w przygotowaniu projektów (wraz z harmonogramem, budżetem), Działania mające na celu zagwarantowanie zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów.		intermodalnego realizowany będzie w trybie konkursowym. Z tego względu, te gałęzie transportu nie zostaną ujęte w DI. Instytucja wiodąca: MIR	
8.1. Została opracowana i jest realizowana aktywna polityka rynku pracy w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia ¹ .	6. Regionalny rynek pracy	Warunek spełniony	Służby zatrudnienia mają możliwość zapewnienia i faktycznie zapewniają: – zindywidualizowane usługi, oraz aktywne i zapobiegawcze środki rynku pracy na wczesnym etapie, które są otwarte dla wszystkich osób poszukujących pracy, przy jednoczesnym koncentrowaniu się na grupach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, w tym osobach ze społeczności zmarginalizowanej	TAK	Kryterium pierwsze Kryterium jest spełnione na poziomie krajowym. <i>Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i> z dn. 20 kwietnia 2004 r. reguluje współpracę urzędów pracy z bezrobotnymi, w tym znajdującymi się w szczególnej sytuacji na rynku pracy oraz poszukującymi pracy, a także osobami niezarejestrowanymi w urzędach pracy. Przepisy ustawy określają też, że urzędy pracy zobowiązane są przygotować indywidualny plan działania dla bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Pozostałym osobom urzędy pracy mogą również zaoferować pomoc poprzez przygotowanie IPD. Zasady świadczenia zindywidualizowanych usług rynku pracy ujednoliciło rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 14 września 2010 r. w sprawie standardów i warunków prowadzenia usług rynku pracy. Ponadto rozporządzenie to określiło minimalne wymagania w zakresie liczby pracowników zatrudnianych w urzędach pracy, którzy realizują usługi rynku pracy (pośrednik pracy,	Kryterium trzecie Przyjęcie Programu Rozwoju Przedsiębiorstw przez Radę Ministrów Instytucja wiodąca: MG Termin: I kwartał 2014 r. Uzasadnienie: Projekt Programu Rozwoju Przedsiębiorstw został wniesiony pod obrady KRM w dniu 19/12/2013. Wskutek rozbieżności na linii Ministerstwo Gospodarki – Ministerstwo Finansów w kwestii ulg podatkowych dla podmiotów prowadzących działalność innowacyjną (kwestie B+R) projekt spadł z porządku obrad. Planowane jest ponownie wniesienie projektu pod obrady KRM w styczniu 2014 r.

			ych; – systematyczne i przejrzyste dla wszystkich informacje na temat nowych miejsc pracy oraz nieustanną analizę rynku pracy w celu określenia zmian strukturalnych zapotrzebowania na zawody i umiejętności. Służby zatrudnienia utworzyły formalne lub nieformalne ustalenia dotyczące współpracy z odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami.	doradca zawodowy etc), co powinno pozytywnie wpłynąć na zwiększenie dostępu do tych usług. <i>Programy specjalne</i> Ustawą z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2008 r., Nr 6, poz. 33) wprowadzono instytucję programów specjalnych, które zostały zdefiniowane, jako zespół działań mających na celu dostosowanie posiadanych lub zdobycie nowych kwalifikacji i umiejętności zawodowych oraz wsparcie zagrożonych likwidacją lub istniejących i tworzonych miejsc pracy. Programy specjalne umożliwiają urzędowi pracy finansowanie niestandardowych działań wspierających zatrudnienie bezrobotnych i poszukujących pracy, w sposób uwzględniający indywidualne potrzeby tych osób. Działania te mogą być realizowane przez urzędy pracy samodzielnie lub we współpracy z innymi organami, organizacjami i podmiotami zajmującymi się problematyką rynku pracy. Programem specjalnym obejmuje się w pierwszej kolejności bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy oraz dodatkowo pozostałych bezrobotnych i niektóre kategorie osób poszukujących pracy. Innowacyjnością programów specjalnych jest możliwość łączenia ustawowych usług i instrumentów rynku pracy ze specyficznym elementem wspierającym zatrudnienie, które wspomagają proces aktywizacji i stwarzają większe szanse na zatrudnienie. Elementy specyficzne mogą obejmować w szczególności zakup środków trwałych, materiałów i usług niezbędnych w procesie aktywizacji zawodowej lub utrzymaniu miejsc pracy, co oznacza że katalog wydatków jest otwarty. Jednocześnie łączna kwota wydatków poniesionych na specyficzne elementy wspierające zatrudnienie, związane z realizacją programu specjalnego, nie może przekroczyć 20% wysokości środków Funduszu Pracy, przeznaczonych na realizację programu specjalnego. Otwarty	Przygotowanie i przyjęcie Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej Instytucja wiodąca: MPIPS Termin: I kwartał 2014 r. Przygotowanie założeń i przyjęcie ustawy o przedsiębiorstwie społecznym i wspieraniu ekonomii społecznej. Instytucja wiodąca: MPIPS Termin: II kwartał 2014 r.
--	--	--	--	--	---

					katalog wydatków stwarza możliwość ostatecznego dopasowania formy wsparcia inicjatorom programów specjalnych, jednakże ten element programu powinien zostać opisany wraz z podaniem uzasadnienia potrzeby jego zastosowania, a także z podaniem przewidywanych skutków dla zatrudnienia lub utrzymania miejsc pracy. Planowane do zastosowania w programach specjalnych elementy specyficzne wspierające zatrudnienie, z których skorzystają uczestnicy programu specjalnego, mają przede wszystkim na celu zlikwidowanie barier zatrudnieniowych, a także powinny umożliwić podjęcie czy też utrzymanie zatrudnienia po zakończeniu uczestnictwa w zainicjowanym i zrealizowanym programie specjalnym.. Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia (planowane wejście w życie ustawy 01.01.2014 r.) proponuje wprowadzenie nowego podejścia do indywidualizacji form pomocy kierowanych do bezrobotnych poprzez ich profilowanie, uzależnione od rodzaju potrzeb bezrobotnego i powiązane z charakterem działań, jakie można bezrobotnemu zaproponować po zdiagnozowaniu jego aktualnej sytuacji więcej o planowanym narzędziu w pkt. 8.3). Indywidualne plany działania (IPD) w Polsce są obowiązkowe dla osób bezrobotnych, które pozostają nieprzerwanie co najmniej 180 dni od dnia rejestracji w urzędzie pracy, a IPD nie został przygotowany dla nich wcześniej i należą do następujących kategorii: nie ukończyły 25 roku życia, mają powyżej 50 lat, nie posiadają kwalifikacji zawodowych, nie posiadają doświadczenia zawodowego, po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia. Obowiązki pracodawców, którzy planują lub dokonują redukcji zatrudnienia wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy reguluje art. 70, zgodnie z którym pracodawca zamierzający zwolnić co najmniej 50 pracowników w okresie 3 miesięcy jest obowiązany uzgodnić z powiatowym urzędem pracy właściwym dla siedziby tego	
--	--	--	--	--	---	--

					pracodawcy lub ze względu na miejsce wykonywania pracy zakres i formy pomocy dla zwalnianych pracowników, dotyczące w szczególności: 1 pośrednictwa pracy; 2 poradnictwa zawodowego; 3 szkoleń; 4 pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy. Ponadto, w przypadku zwolnienia monitorowanego pracodawca jest obowiązany podjąć działania polegające na zapewnieniu pracownikom przewidzianym do zwolnienia lub będącym w trakcie wypowiedzenia lub w okresie 6 miesięcy po rozwiązaniu stosunku pracy lub stosunku służbowego usług rynku pracy realizowanych w formie programu. <i>Ustawa o promocji zatrudnienia...</i> zobowiązuje PSZ do analizowania sytuacji na regionalnych i lokalnych rynkach pracy (w tym celu tworzone są np. Obserwatoria Rynku Pracy przy WUP. Takie rozwiązanie wspomaga sieć Publicznych Służb Zatrudnienia (PSZ) w określaniu oferty usług i instrumentów adekwatnej do lokalnych uwarunkowań oraz indywidualnych potrzeb. Nowelizacja <i>ustawy o promocji...</i> stawia prowadzenie analiz rynku pracy za jedno z głównych zadań realizowanych przez wojewódzkie urzędy pracy. W tym celu zostaną wykorzystane doświadczenia i dorobek wspomnianych wyżej obserwatoriów rynku pracy, utworzonych z wykorzystaniem środków EFS i działających w większości województw. Celem analizy będzie jednak nie tylko pogłębienie informacji i identyfikacja problemów, ale również inspirowanie do organizowania konkretnych działań i przedsięwzięć na rzecz rozwoju rynku pracy, aktywizacji zawodowej i wzrostu zatrudnienia. Więcej na temat analiz i zbierania informacji o rynku pracy – pkt. 8.3. W 2012 r. zakończyła się realizacja projektu „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy. W trakcie realizacji projektu wypracowano nowe zalecenia metodyczne prowadzenia monitoringu zawodów	
--	--	--	--	--	--	--

				deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy; przeszkolono 405 pracowników urzędów pracy zajmujących się monitoringiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym. Kryterium drugie Kryterium jest spełnione przez upowszechnianie ofert pracy w siedzibach urzędów oraz automatyczne ich przekazywanie przez system SYRIUSZ obsługujący powiatowe urzędy pracy, do Centralnej Bazy Ofert Pracy – internetowej bazy ofert pracy. Informacje o ofertach pracy zgłaszanych przez pracodawców do powiatowych urzędów pracy są automatycznie przekazywane do Centralnej Bazy Ofert Pracy (www.psz.praca.gov.pl) za pośrednictwem systemu operacyjnego SYRIUSZ obsługującego te urzędy. Internetowa baza ofert pracy CBOP to serwis stworzony i udostępniony powiatowym urzędom pracy przez ministra właściwego do spraw pracy. System operacyjny obsługujący wojewódzkie urzędy pracy to WUP Viator, który umożliwia wymianę danych z systemem operacyjnym Syriusz. Wymiana danych pomiędzy urzędami powiatowymi i wojewódzkim umożliwia przekazywanie informacji o ofertach pracy w kraju i za granicą, prowadzenie bieżącej statystyki oraz usprawnia obsługę klientów korzystających z usług rynku pracy. Viator działa zgodnie z założeniami od 1 lipca 2012 r., natomiast w ramach umowy na utrzymanie go w sprawności i rozwoju (umowa CRZL) jest doskonalony zgodnie z potrzebami użytkowników z WUP-ów i MPiPS. Będzie doskonalony także w ramach następnych umów utrzymaniowych i zmian prawnych Ponadto utworzone zostało Centrum „Zielona Linia” www.zielonalinia.gov.pl, które zapewnia poprzez portal internetowy dostęp do aktualnej bazy ofert pracy zgłaszanych bezpośrednio przez pracodawców jak również przez publiczne służby zatrudnienia. W ramach Zielonej Linii funkcjonuje system 7/24 oferowania informacji poprzez „call center”. Dostęp do większych możliwości zatrudnienia	
--	--	--	--	---	--

				w krajach UE/EOG i Szwajcarii jest zapewniony poprzez rozwinięte usługi sieci EURES dostępne w wojewódzkich i powiatowych urzędach pracy i związane głównie z międzynarodowym pośrednictwem pracy i informowaniem o warunkach życia i pracy w ww. krajach. Oferty pracy polskich pracodawców zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy w systemie SYRIUSZ są transferowane do Centralnej Bazy Ofert Pracy, a następnie przekazywane z tej bazy na portal EURES Komisji Europejskiej. Dzięki tym nowoczesnym narzędziom, z których korzystają osoby poszukujące pracy, bezrobotni oraz pracodawcy następuje systematyczna poprawa dostępu do informacji o ofertach pracy oraz pomocy świadczonej przez urzędy pracy. Rozwiązania te sprzyjają także poprawie wizerunku publicznych służb zatrudnienia jako nowoczesnej, przyjaznej i sprawnie działającej organizacji. W ramach projektu EFS, zakończonego w 2012 r. opracowano nowe zalecenia metodyczne prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy; przeszkolono 405 pracowników urzędów pracy zajmujących się monitoringiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym. Kryterium trzecie Kryterium jest spełnione na poziomie krajowym. <i>Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i> z dn. 20 kwietnia 2004 r. reguluje współpracę urzędów pracy z - <u>pracodawcami</u>: W Publicznych Służbach Zatrudnienia, tworzących ogólnopolską sieć urzędów pracy, pracodawca krajowy ma zapewnioną pomoc m.in. w zakresie doboru kandydatów na stanowisko zgłoszone w krajowej ofercie pracy oraz w jego rozwoju zawodowym lub rozwoju zawodowym wskazanych przez niego pracowników. Pomoc pracodawcy reguluje <i>Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i>,, jak również akt wykonawczy do tej ustawy tj. rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 września 2010 r.	
--	--	--	--	--	--

					w sprawie standardów i warunków prowadzenia usług rynku pracy. Pracodawcy, którzy utworzyli fundusz szkoleniowy (założyli odrębne konto z przeznaczeniem na szkolenia) mogą ubiegać się o częściową refundację ze środków Funduszu Pracy kosztów szkolenia własnych pracowników (na podstawie art. 69. ust 1. ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy). Ponadto, publiczne służby zatrudnia we współpracy z pracodawcami organizują staże i przygotowanie zawodowe dorosłych-bezrobotni nabywają umiejętności praktyczne do wykonywania pracy bezpośrednio u pracodawców. - <u>instytucjami szkoleniowymi i innymi partnerami społecznymi</u>: W Polsce można mówić o forum współpracy PSZ/ pracodawcy i inni partnerzy społeczni, jakim są Rady Zatrudnienia - jest to ciało opiniotwórcze dla PSZ. Na poziomie centralnym jest Naczelna Rada Zatrudnienia i odpowiednio wojewódzkie i powiatowe rady zatrudnienia. Są to ciała opiniotwórczo-doradcze ministra właściwego ds. pracy, marszałków województw i starostów powiatów. Sieci sformalizowane porozumieniem o trójstronnej współpracy realizujące konkretne działania istnieją w Polsce jedynie w pojedynczych przypadkach, np. WUP Kraków. Współpraca powiatowych urzędów pracy z instytucjami szkoleniowymi polega na kontraktowaniu szkoleń bezrobotnych i poszukujących pracy (w oparciu o rozpoznanie potrzeb szkoleniowych pracodawców). Szkolenia są zlecane na warunkach określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 września 2010 r. w sprawie standardów i warunków prowadzenia usług rynku pracy oraz na zasadach określonych przez prawo zamówień publicznych. Przepisy ww. rozporządzenia mają na celu m.in. zapewnienie wysokiej jakości i efektywności zleconych szkoleń. Powiatowe urząd pracy jednocześnie monitorują przebieg zleconego instytucji szkolenia, w szczególności przez: ▪ wizytację zajęć; ▪ analizę dokumentacji szkolenia,	
--	--	--	--	--	---	--

				▪ analizę wyników ankiet wypełnianych przez uczestników szkolenia. Ponadto we współpracy z instytucjami szkoleniowymi jest tworzony Rejestr Instytucji Szkoleniowych. Jest to narzędzie pozwalające na gromadzenie i upowszechnianie informacji o instytucjach szkoleniowych działających na rynku usług edukacyjnych w Polsce. <u>- z agencjami zatrudnienia</u> Zgodnie z art. 61b <i>ustawy o promocji (...)</i> starosta może zawrzeć z agencją zatrudnienia umowę na doprowadzenie skierowanego bezrobotnego będącego w szczególnej sytuacji na rynku pracy do zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres co najmniej roku. Umowa określa, m.in. termin zawarcia umowy o pracę z bezrobotnym, warunki, tryb przekazania środków Funduszu Pracy przysługujących agencji zatrudnienia. (i ich wysokość). Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia (...) wprowadza rozwiązanie umożliwiające dostęp tych osób do działań aktywizacyjnych świadczonych przez podmioty zewnętrzne - realizatora działań aktywizacyjnych. Marszałek województwa będzie mógł zlecać w ramach środków Funduszu Pracy wykonanie działań aktywizacyjnych dla długotrwale bezrobotnych, realizatorom działań aktywizacyjnych. Wynagrodzenie przysługujące realizatorowi działań aktywizacyjnych za aktywizację skierowanych do niego bezrobotnych będzie uzależnione od osiąganego przez realizatora wskaźnika skuteczności zatrudnieniowej oraz wskaźnika utrzymania w zatrudnieniu. <u>- z ośrodkami pomocy społecznej</u> Bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, powiatowy urząd pracy w okresie 6 miesięcy od dnia utraty prawa do zasiłku z powodu upływu okresu jego pobierania, a w przypadku bezrobotnych bez prawa do zasiłku w okresie 6 miesięcy od dnia rejestracji na wniosek ośrodka pomocy społecznej może skierować do uczestnictwa w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy	
--	--	--	--	--	--

					społecznej, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub uczestnictwa w indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, o którym mowa w przepisach o zatrudnieniu socjalnym. W takim przypadku powiatowy urząd pracy oraz ośrodek pomocy społecznej są obowiązane informować się wzajemnie o planowanych działaniach wobec bezrobotnych w trybie określonym w zawartym porozumieniu. W celu poprawy efektywności działań adresowanych do osób bezrobotnych konieczne jest wdrożenie rozwiązań ułatwiających inicjowanie i realizację działań gwarantujących kompleksowe wsparcie w celu przywrócenia na rynek pracy bezrobotnych, którzy z powodu swoich deficytów i dysfunkcji są oddaleni od rynku pracy. Nowelizacja ustawy o promocji zakłada dwa równorzędne sposoby aktywizacji osób bezrobotnych oddalonych od rynku pracy, na które składać się będą: – I. zlecenie działań aktywizacyjnych - przekazanie obsługi bezrobotnych podmiotom zewnętrznym zwiększy dostępność do zindywidualizowanych usług niezbędnych w procesie aktywizacyjnym oraz – II. program PAI – w ramach, którego bezrobotny otrzyma wieloaspektowe wsparcie mające na celu przezwyciężenie istniejących deficytów i pomoc w podjęciu zatrudnienia. Więcej w pkt. 8.3. Instytucja wiodąca: MPiPS Instytucje współpracujące: samorządy (ze względu na fakt, że polityka zatrudnienia jest realizowana i określana również na poziomie regionalnym i lokalnym)	
8.2. Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw: Istnienie strategicznych ram polityki na rzecz nowych przedsiębiorstw	6. Regionalny rynek pracy 1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	Warunek spełniony częściowo	Gotowe są strategiczne ramy polityki na rzecz wspierania nowych przedsiębiorstw sprzyjających włączeniu społecznemu obejmujące następujące elementy:	TAK	Kryterium pierwsze i drugie Pierwsze dwa kryteria odnoszą się do Programu „Lepsze regulacje 2015”. Program ten został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 22 stycznia 2013 r. Realizacja Celu II tj. <i>Ciągłe doskonalenie istniejącego otoczenia prawnego</i>, jest formalnym i praktycznym wypełnieniem zarówno kryterium 1. jak i 2. Należy podkreślić, iż realizacji działań	Kryterium trzecie Przyjęcie Programu Rozwoju Przedsiębiorstw przez Radę Ministrów Instytucja wiodąca: MG Termin: I kwartał 2014 r. Uzasadnienie: Projekt Programu Rozwoju

sprzyjających włączeniu społecznemu			– wprowadzono działania mające na celu skrócenie czasu potrzebnego na rozpoczęcie działalności gospodarczej i zmniejszenie kosztów zakładania przedsiębiorstw, z uwzględnieniem celów programu Small Business Act; – wprowadzono działania mające na celu skrócenie czasu potrzebnego na uzyskanie licencji i pozwoleń na podjęcie i prowadzenie szczególnego rodzaju działalności w ramach przedsiębiorstwa, z uwzględnieniem celów programu Small Business Act; – działania łączące odpowiednie usługi rozwoju przedsiębiorstw i usługi finansowe (dostęp do kapitału), w tym – w razie konieczności – kontakty w celu zaangażowania grup lub obszarów w niekorzystnej sytuacji .		Programu wymaga współpracy pomiędzy różnymi instytucjami odpowiedzialnymi za tworzenie regulacji gospodarczych w Polsce. Realizacja Programu „Lepsze Regulacje 2015” polepsza otoczenie prawne dla wszystkich podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Program nie jest skierowany jedynie do podmiotów sprzyjających włączeniu społecznemu. Instytucja wiodąca: MG, MS Instytucja współpracująca: MPiPS, RCL i inne instytucje publiczne Kryterium trzecie Prezes Rady Ministrów powołał Zespół ds. Rozwiązań Systemowych w Zakresie Ekonomii Społecznej, działający przy MPiPS. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele administracji publicznej, podmiotów, działających w obszarze ekonomii społecznej, KT, środowisk naukowych. W ramach prac Zespołu przygotowywany jest projekt ustawy o przedsiębiorstwie społecznym i wspieraniu ekonomii społecznej, Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej, propozycje odnośnie systemu edukacji w zakresie ekonomii społecznej. W wyniku współpracy pomiędzy MPiPS, MIR, BGK oraz Grupą Finansową, działającą w ramach Zespołu, uruchomiony zostanie pilotażowy fundusz pożyczkowy dla przedsiębiorstw społecznych. Problematyka ekonomii społecznej jest również zawarta Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego oraz Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego (w zakresie aktywnej integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym). Tematyka przedsiębiorczości społecznej została także uwzględniona w Programie Rozwoju Przedsiębiorstw do 2020 r. Jednym z instrumentów wsparcia przedsiębiorczości określonych w Programie Rozwoju Przedsiębiorstw jest instrument: Przedsiębiorstwa społeczne: wzrost innowacyjności i efektywności. Instrument zakłada: ułatwienie dostępu do zwrotnych instrumentów finansowych (pożyczek, poręczeń) dedykowanych dla przedsiębiorstw społecznych, zapewnienie	Przedsiębiorstw został wniesiony pod obrady KRM w dniu 19/12/2013. Wskutek rozbieżności na linii Ministerstwo Gospodarki – Ministerstwo Finansów w kwestii ulg podatkowych dla podmiotów prowadzących działalność innowacyjną (kwestie B+R) projekt spadł z porządku obrad. Planowane jest ponownie wniesienie projektu pod obrady KRM w styczniu 2014 r. Przygotowanie i przyjęcie Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej Instytucja wiodąca: MPiPS Termin: I kwartał 2014 r. Przygotowanie założeń i przyjęcie ustawy o przedsiębiorstwie społecznym i wspieraniu ekonomii społecznej. Instytucja wiodąca: MPiPS Termin: II kwartał 2014 r.
--	--	--	--	--	---	--

					dostępu do dotacji na założenie przedsiębiorstwa społecznego, wprowadzenie rozwiązań prawnych, definiujących przedsiębiorstwo społeczne oraz warunki jego funkcjonowania, zapewnienie trwałego systemu wsparcia dla przedsiębiorstw społecznych, obejmującego dostęp do szkoleń i doradztwa w zakresie działalności ekonomicznej, inicjowanie procesów integracji, kooperacji i samoorganizacji przedsiębiorstw społecznych na potrzeby wzajemnego wsparcia i wymiany doświadczeń, takich jak klastry oraz promocji oznakowań i certyfikatów, mogących mieć zastosowanie do towarów i usług wytworzonych przez przedsiębiorstwa społeczne, inicjowanie tworzenia partnerstw międzysektorowych pomiędzy przedsiębiorstwami społecznymi a sektorem administracji publicznej, biznesu oraz pozarządowym. Instytucja wiodąca: MPiPS Instytucja współpracująca: MG, MS	
8.4. Aktywne i zdrowe starzenie się: Została opracowana polityka dotycząca aktywnego starzenia się w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia.	6. Regionalny rynek pracy	Warunek spełniony częściowo	– Właściwe zainteresowane strony są zaangażowane w opracowywanie polityki aktywnego starzenia się i związane z nią działania następcze z myślą o utrzymaniu starszych pracowników na rynku pracy i promowanie ich zatrudnienia; Państwo członkowskie przygotowało działania mające na celu promowanie aktywnego starzenia się.	TAK	Kryterium pierwsze Działania związane z aktywnym i zdrowym starzeniem się realizowane są przez podmioty na poziomie centralnym (ministerstwa oraz agencje rządowe), a także na poziomie regionalnym przez instytucji koordynujące wydatkowanie środków z EFS (urzędy marszałkowskie oraz urzędy wojewódzkie), jednostki samorządu terytorialnego czy też organizacje pozarządowe. Przedstawiciele wszystkich tych podmiotów byli zaangażowani w pracę nad poszczególnymi dokumentami. W dniu 24 grudnia 2013 r. Rada Ministrów przyjęła odnowiony Program Solidarność Pokoleń 50+, oraz Założenia Długofalowej Polityki Senioralnej (ZDPS). Odnowiony Program Solidarność Pokoleń 50+, jak i ZDPS, powstały przy zaangażowaniu: a) Rady ds. Polityki Senioralnej – powołanej w lutym 2013 r. jako organ pomocniczy Ministra Pracy i Polityki Społecznej, wspierający go w opracowaniu ZDPS. Do stałego udziału w jej pracach zostali zaproszeni przedstawiciele ministerstw oraz centralnych organów administracji publicznej, jak również przedstawiciele organizacji jednostek	Przyjęcie odnowionego Programu Solidarność Pokoleń 50+ - dokument został przyjęty przez Radę Ministrów. Planowane ogłoszenie uchwały wprowadzającej Program w Monitorze Polskim – styczeń 2014 r. Przyjęcie przez Radę Ministrów Założeń Długofalowej Polityki Senioralnej Resort wiodący: MPiPS Termin: 24 grudnia 2013 r.

					samorządu terytorialnego, organizacji trzeciego sektora oraz eksperci. b) Rady Społecznej 50+ - powołanej w kwietniu 2013 r. jako organ pomocniczy Ministra Pracy i Polityki Społecznej, wspierający go w opracowaniu Programu. Do stałego udziału w jej pracach zostali zaproszeni m.in. przedstawiciele środowisk naukowych, organizacji pozarządowych, związków zawodowych, resortów oraz centralnych i regionalnych organów administracji publicznej. Warto też zauważyć, że jednym z celów odnowionego Programu Solidarność Pokoleń 50+ jest rozwój współpracy na rzecz wzrostu zatrudnienia, w tym stworzenie i rozwijanie stałych form współpracy i koordynacji działań rządu, samorządów regionalnych, organizacji pracodawców, związków zawodowych, reprezentacji organizacji pozarządowych, reprezentacji podmiotów ekonomii społecznej, środowisk naukowych i mediów w sferze aktywizacji zawodowej i zatrudnienia osób w wieku 50+. Kryterium drugie Kryterium spełnione poprzez: Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Program Solidarność Pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+, Założenia Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce na lata 2014-2020, Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020, Strategię Rozwoju Kapitału Społecznego. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego (SRKL) została przyjęta przez Radę Ministrów w czerwcu 2013 r. Strategia określa główne działania służące rozwojowi kapitału ludzkiego i wzrostowi aktywności zawodowej w Polsce w perspektywie całego życia. Jest w związku z tym dokumentem nadrzędnym w stosunku do dwóch pozostałych, a jednocześnie wskazuje na ważne działania, które są istotne z punktu widzenia aktywnego i zdrowego starzenia się i które muszą być podejmowane wobec osób w
--	--	--	--	--	---

				różnym wieku, nie tylko osób starszych. Głównym celem SRKL jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Jednym z celów szczegółowych SRKL jest natomiast wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych. Strategia zakłada w tym obszarze m.in.: upowszechnienie dostępu do opieki instytucjonalnej nad dziećmi do lat 3 oraz do wychowania przedszkolnego, harmonizację specjalnych systemów emerytalnych z systemem powszechnym, stworzenie warunków do rozwoju „srebrnej gospodarki”, promowanie edukacji osób starszych, zarówno w wymiarze formalnym, jak i pozaformalnym, zwłaszcza z uwzględnieniem rozwoju kompetencji cyfrowych, zwiększenie dostępności oraz podniesienie jakości usług społecznych adresowanych do osób starszych poprzez wsparcie działań samopomocowych oraz tworzenie sieci wyszkolonych wolontariuszy, poprawienie dostępności do ambulatoryjnych i szpitalnych świadczeń zdrowotnych w zakresie geriatry, rozwój systemu usług adresowanych do osób niesamodzielnych i ich rodzin, w tym rozwój opieki długoterminowej, rozwój i upowszechnianie wiedzy i rozwiązań wspomagających tworzenie zdrowych i bezpiecznych warunków pracy dla osób starszych. Program Solidarność Pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+ został przyjęty w 2008 roku i realizowany jest w latach 2008-2020. Celem programu jest wzrost wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 55-64 lat do poziomu 50%, poziomu określonego w Strategii Lizbońskiej. Program w sposób kompleksowy odnosi się do problemu niskiej aktywności zawodowej osób starszych i obejmuje m.in. wspieranie pracodawców w zakresie wdrażania strategii zarządzania wiekiem, zmiany legislacyjne dotyczące m.in. obniżenia kosztów pozapłacowych dla pracodawców zatrudniających osoby po 50 roku życia, realizację zdrowotnych	
--	--	--	--	---	--

					programów profilaktycznych, wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy, wprowadzanie rozwiązań promujących uczestnictwo w szkoleniach pracowników po 50 roku życia, czy też zniesienie możliwości przechodzenia na wcześniejszą emeryturę. W okresie od 2008 do 2013 roku większość założonych w Programie działań zostało zrealizowanych. W szczególności obniżono koszty pracy dla osób powyżej 50. roku życia poprzez obniżenie składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz kosztów wynagrodzeń za czas choroby ponoszonych przez pracodawców. Wprowadzono emerytury pomostowe i bardzo istotnie ograniczono możliwości korzystania z wcześniejszych emerytur. Od 2013 r. stopniowo podnoszony jest ustawowy wiek emerytalny kobiet i mężczyzn –do 67 roku życia dla obu płci (w przypadku mężczyzn będzie on osiągnięty w 2020 r. a w przypadku kobiet w 2040 r.). Odnowiony Program Solidarność Pokoleń 50+ został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 24 grudnia 2013 r. Zaktualizowana została diagnoza Programu, zweryfikowane zostały też jego cele (m.in. w zakresie uwzględnienia specyficznych działań wspierających osoby po 60 roku życia na rynku pracy, w związku z wprowadzonym stopniowym wydłużaniem wieku emerytalnego). Rewizja programu została podjęta w związku z procesem porządkowania dokumentów strategicznych w Polsce oraz sformułowaniem długookresowej i średniookresowej strategii rozwoju Polski, a także strategii zintegrowanych, wobec czego działania na rzecz osób w wieku 50+ powinny wynikać z priorytetów i kierunków działań określonych w tych dokumentach. Wprowadzone zmiany miały na celu dostosowanie zakresu i sposobu realizacji Programu do propozycji wdrażania programów operacyjnych dot. EFS w perspektywie finansowej 2014-2020. Nowe cele szczegółowe programu obejmują: Cel 1. Dostosowanie kompetencji oraz podniesienie kwalifikacji osób 45+ z perspektywy potrzeb rynku pracy Cel 2. Rozwój kultury organizacji i środowiska	
--	--	--	--	--	---	--

					pracy bardziej przyjaznych pracownikom w wieku 50+ Cel 3. Zwiększenie skuteczności i efektywności działań promujących zatrudnienie i aktywność zawodową Cel 4. Wspieranie idei aktywnego i zdrowego starzenia się Cel 5. Rozwój współpracy na rzecz wzrostu zatrudnienia osób 50+ Cel 6. Transfery społeczne wspierające aktywność zawodową osób w wieku przedemerytalnym W Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej przygotowano projekt Założeń Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce na lata 2014 – 2020. Projekt został . przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 24 grudnia 2013 r Założenia Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce na lata 2014-2020 są dokumentem ramowym, wyrazem kompleksowego ujęcia problematyki wynikającej ze starzenia się społeczeństwa w Polsce i obejmuje zestaw konkretnych działań niezbędnych do podjęcia w obszarach takich jak m.in. samodzielność i zdrowie, w tym rozwój systemu usług opiekuńczych dla osób niesamodzielnych, aktywność społeczna osób starszych, w tym edukacyjna, wolontariat, zaangażowanie obywatelskie, uczestnictwo w kulturze, jak również aktywność zawodowa, relacje międzypokoleniowe. ZDPS adresowane są do szerokiego grona odbiorców, w tym do władz publicznych wszystkich szczebli, sektora prywatnego oraz pozarządowego i partnerów społecznych. ZDPS stanowią komponent systemowy Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2012 – 2013 (ASOS). W zakresie działań nie związanych wprost z rynkiem pracy, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej odwołuje się do zapisów Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego (SRKS) przyjętej przez Radę Ministrów w marcu 2013 r. Jeden z celów tej strategii dotyczy poprawy mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne. Strategia zakłada w szczególności rozwój i wzmocnienie zorganizowanych form aktywności	
--	--	--	--	--	---	--

					obywatelskiej oraz wzmocnienie integracji i solidarności społecznej. Opracowywanie odnowionego Programu Solidarność pokoleń 50+ oraz ZDPS jest ściśle koordynowane w ramach MPiPS. Należy zauważyć, że pierwszy z dokumentów koncentruje się bardziej na aktywności zawodowej i jej różnych uwarunkowaniach, zaś drugi zwraca większą uwagę na szerszy wymiar funkcjonowania osób starszych w społeczeństwie, także po zakończeniu aktywności zawodowej i ze szczególnym uwzględnieniem aktywności społecznej, edukacyjnej i obywatelskiej osób starszych. Obie inicjatywy są więc komplementarne wobec siebie i się uzupełniają, a razem z ASOS, SRKL i SRKS tworzą kompleksowy, spójny system promowania aktywnego i zdrowego starzenia się w Polsce. O spójności polityki w obszarze aktywnego i zdrowego starzenia się świadczy także fakt przekazania do konsultacji międzyresortowych oraz społecznych obu dokumentów w jednym pakiecie, tak by umożliwić potencjalnym odbiorcom uzyskanie całościowego obrazu polityki państwa w tym obszarze. Institucja odpowiedzialna: MPiPS Institucja współpracująca: MZ	
8.5. Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian: Istnienie polityk sprzyjających przewidywaniu i dobremu zarządzaniu zmianami i restrukturyzacją.	6. Regionalny rynek pracy	Warunek spełniony	Gotowe są instrumenty mające na celu wspieranie partnerów społecznych i władz publicznych w opracowywaniu i monitorowaniu proaktywnych podejść do zmian i restrukturyzacji, które obejmują działania: – działania służące promowaniu przewidywania zmian; – działania służące promowaniu przygotowania procesu	TAK	Proces planowania i zarządzania zmianą w przedsiębiorstwie obejmuje aktywne włączenie pracowników w proces zmian. Szczególną rolę w tym zakresie przypisuje się dialogowi pracodawca-pracownicy. W drodze dialogu społecznego, prowadzonego na różnych szczeblach, wprowadzane są nowe formy i metody organizacji pracy, zarządzania oraz planowania strategicznego w celu lepszego wykorzystanie zasobów ludzkich oraz zwiększenia potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw. W Polsce funkcjonuje obecnie szereg instytucji, których działanie ukierunkowane jest na dialog i współpracę z partnerami, której celem jest wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw, zachowanie istniejących miejsc pracy oraz równowagi pomiędzy elastycznością i konkurencyjnością a bezpieczeństwem zatrudnienia. Tym samym	

			restrukturyzacji i zarządzania nim		zapewnione są instrumenty promujące zarządzanie zmianą oraz ułatwiające przygotowania do procesów restrukturyzacyjnych. Do tych instytucji należą m.in. Trójstronna Komisja ds. Społeczno-Gospodarczych (działająca na podstawie ustawy) oraz trójstronne zespoły branżowe – ciała o charakterze trójstronnym (rząd – pracodawcy – pracownicy), którym zadaniem jest wspólne wypracowywanie rozwiązań w sprawach kontroli nad zmiennymi czynnikami społeczno-ekonomicznymi w skali makro i mikro. Na poziomie regionalnym funkcjonują dwa rodzaje instytucji dialogu społecznego, które mogą kształtować warunki sprzyjające dobremu zarządzaniu zmianami i restrukturyzacją: – Wojewódzkie Komisje Dialogu Społecznego (działające na podstawie ustawy o Trójstronnej Komisji i WKDS), biorące udział w procesie formułowania zasad i priorytetów regionalnych strategii rynku pracy, jak również rozpatrujące sprawy społeczne lub gospodarcze, powodujące konflikty między pracodawcami i pracownikami – w celu zachowania spokoju społecznego. – Wojewódzkie Rady Zatrudnienia (działające na podstawie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy), stanowiące organ opiniotwórczo-doradczy marszałka województwa w zakresie polityki rynku pracy, do których zadań należy m.in. inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do pełnego i produktywnego zatrudnienia w województwie, opiniowanie kryteriów podziału środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych danego województwa na finansowanie programów dotyczących promocji zatrudnienia, składanie wniosków i wydawanie opinii w sprawach dotyczących kierunków kształcenia, szkolenia zawodowego oraz zatrudnienia w województwie. Na poziomie zakładu pracy w procesy restrukturyzacyjne zaangażowane mogą być rady pracownicze, działające na podstawie ustawy o informowaniu pracowników i przeprowadzaniu z nimi konsultacji. Dodatkowo dialog realizowany może być poprzez zawieranie układów zbiorowych pracy	
--	--	--	------------------------------------	--	---	--

					(na poziomie zakładu pracy, jak i w formie ponadzakładowej) - przepisy zawarte w dziale XI Kodeksu pracy - oraz konsultacje i opiniowanie, będące realizacją uprawnień organizacji partnerów społecznych wynikających z ustawodawstwa ich dotyczącego (ustawa o związkach zawodowych, ustawa o organizacjach pracodawców <u>Instytucja wiodąca:</u> MPiPS	
9.1. Istnienie i realizacja krajowych strategicznych ram polityki na rzecz ograniczania ubóstwa mających na celu, w świetle wytycznych w sprawie zatrudnienia, aktywne włączenie osób wykluczonych z rynku pracy ¹ .	7. Integracja społeczna	Warunek niespełniony	Gotowe są krajowe strategiczne ramy polityki na rzecz ograniczania ubóstwa, które mają na celu aktywne włączenie i które: – zapewniają wystarczające podstawy do opracowywania polityk ograniczania ubóstwa i monitorowania zmian; – zawierają środki pomagające w osiągnięciu krajowego celu dotyczącego walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym (zgodnie z definicją w krajowym programie reform), co obejmuje promowanie możliwości trwałego zatrudnienia wysokiej jakości dla osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób ze społeczności marginalizowanych;	NIE	Ramy strategiczne dla polityki redukcji ubóstwa wyznaczają: Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego i Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego Ze względu na potrzebę kompleksowego ujęcia tematyki ograniczenia ubóstwa zdecydowano o przygotowaniu dodatkowego dokumentu - Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, kompleksowego programu rozwoju stanowiącego dokument uzupełniający Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego. Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020: Nowy Wymiar Aktywnej Integracji, stanowić będzie uszczegółowienie i uzupełnienie dokumentów strategicznych, w szczególności celu szczegółowego 3 Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL), w zakresie objętym warunkiem ex-ante. Celem głównym Programu jest zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o 1,5 miliona oraz wzrost spójności społecznej. Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu będzie odpowiadał na wskazane przez KE kryteria warunkowości ex ante W opinii MPiPS warunek dotyczący „istnienia krajowych strategicznych ram (....) wydaje się częściowo spełniony (w zakresie tiret 2 - zawierają środki pomagające w osiągnięciu krajowych celów dotyczących walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym (zgodnie z definicją w krajowym programie reform), co obejmuje promowanie możliwości trwałego zatrudnienia wysokiej jakości dla	Przyjęcie Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji, kompleksowego- programu rozwoju, stanowiącego dokument uzupełniający uszczegóławiający Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego. w zakresie celu walki z ubóstwem. Instytucja wiodąca: MPiPS Termin: I kwartał 2014 r. Wyjaśnienia dotyczące opóźnień w przyjęciu dokumentu: Termin przyjęcia „Krajowego Programu.....” wyznaczony był na koniec ostatniego kwartału 2013 roku jednakże z uwagi na szeroki charakter dokumentu, zagadnienia i działania w nim zaplanowane (walka z ubóstwem i przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu), po konsultacjach międzyresortowych i z partnerami społecznymi wpłynęło dużo uwag do poszczególnych zapisów projektu dokumentu. Uwagi zgłosiły następujące resorty: MF, MRR, MTBiGM, MZ, MEN, MRiRW oraz RCL i KPRM jak również partnerzy

			– angażują w zwalczanie ubóstwa właściwe zainteresowane strony; – w zależności od rozpoznanych potrzeb – zawierają działania umożliwiające przejście od opieki instytucjonalnej do opieki zapewnianej przez społeczności lokalne Na wniosek i w uzasadnionych przypadkach zainteresowane strony otrzymają wsparcie przy składaniu wniosków dotyczących projektów oraz przy wdrażaniu wybranych projektów i zarządzaniu nimi.	osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób ze społeczności marginalizowanych) w ramach spełnienia warunku 8.1 Instytucja wiodąca: MPiPS	społeczni i jednostki samorządu terytorialnego (11), które zgłosiły swoje uwagi w ramach Zespołu ds. Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu na posiedzenie w sierpniu 2013 r. W związku z uwagami wiele zapisów musiało ulec przeformułowaniu. Ponieważ uwagi MRR i MF dotyczyły zwłaszcza finansowania planowanych działań (w programie przewidziane jest finansowanie krajowe oraz ze środków UE), a kształt programów operacyjnych i PO WER był w fazie wstępnej, niektóre działania Programu budziły wątpliwości w kwestii zasadności ich wpisywania, w związku z niepewnymi wówczas źródłami finansowania. Poprawiony projekt Programu został ponownie przesłany do resortów i 5 grudnia 2013 r. odbyła się konferencja uzgodnieniowa z udziałem MZ, MRiRW, MAC, MIR (część resortu odpowiedzialna za budownictwo). Uzgodniono ostateczne zapisy dotyczące kompetencji obecnych na konferencji resortów. Ponieważ MF zgłosiło kolejne uwagi w zakresie źródeł finansowania i wysokości środków przeznaczonych na realizację działań– ustalono, że po uwzględnieniu uwag odbędzie się spotkanie dwustronne. W zakresie działań planowanych w ramach POWER i RPO zapisy są w trakcie uzgodnień z Departamentem Zarządzania
--	--	--	--	---	--

						EFS MIR. Projekt został pozytywnie zarekomendowany podczas posiedzenia Zespołu ds. Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej KWRiST w dniu 11 grudnia 2013 r. i po naniesieniu kilku uwag ZPP został w dniu 17 grudnia 2013 przesłany na posiedzenie KWRiST, które odbyło się w dniu 18 grudnia 2013 r, gdzie nie został jednak rozpatrzony z powodu niezapoznania się z nim przez przedstawicieli ZPP i będzie rozpatrywany na pierwszym posiedzeniu w bieżącym roku. Ostateczny kształt projektu Programu jest prawie gotowy. W styczniu br. zostaną sfinalizowane ostatnie uzgodnienia z MF i MIR.
9.3. Zdrowie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki zdrowotnej w zakresie określonym w art. 168 TFUE, zapewniających stabilność gospodarczą.	7. Integracja społeczna	Warunek spełniony częściowo	Gotowe są krajowe lub regionalne strategiczne ramy polityki zdrowotnej, które zawierają: – skoordynowane działania poprawiające dostęp do świadczeń zdrowotnych; – działania mające na celu stymulowanie efektywności w sektorze opieki zdrowotnej poprzez wprowadzanie modeli świadczenia usług i infrastruktury; – system monitorowania i przeglądu. Państwo członkowskie lub region przyjął ramy określające	TAK	Kryterium pierwsze i drugie Kryterium pierwsze i drugie jest spełnione częściowo. Ramy polityki zdrowotnej państwa wyznaczają przyjęte akty prawne regulujące system opieki zdrowotnej w Polsce oraz zapisy zawarte w przyjętych przez rząd dokumentach strategicznych: Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności http://monitorpolski.gov.pl/mp/2013/121 średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2020 http://monitorpolski.gov.pl/mp/2012/882/1 Strategii „Sprawne Państwo 2020” http://monitorpolski.gov.pl/mp/2013/136/1 Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://dokumenty.rcl.gov.pl/MP/rok/2013/pozycji/640 Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki Dynamiczna Polska 2020 http://monitorpolski.gov.pl/mp/2013/73/1 W ww. dokumentach strategicznych zaplanowano kierunki interwencji odpowiadające na zidentyfikowane problemy systemu opieki zdrowotnej w Polsce, w szczególności mające na celu poprawę	Opracowanie dokumentu: Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 - Krajowe Strategiczne Ramy Institucja wiodąca : MZ Termin: I kwartał 2014 r.

			szacunkowo dostępne środki budżetowe na opiekę zdrowotną oraz efektywną pod względem kosztów koncentrację środków przeznaczonych na priorytetowe potrzeby opieki zdrowotnej.		dostępu do wysokiej jakości świadczeń zdrowotnych, zwiększenie efektywności systemu ochrony zdrowia, zmniejszenie nierówności w zdrowiu, poprawę dostępu do e-zdrowia, rozwój alternatywnych wobec opieki instytucjonalnej form opieki środowiskowej dla osób przewlekle chorych, starszych, niesamodzielnych, dostosowanie kadr medycznych do potrzeb systemu opieki zdrowotnej, rozwój profilaktyki i promocji zdrowia. Ponadto, operacjonalizację celów zawartych w ww. dokumentach strategicznych zawarto w dokumentach implementacyjnych takich jak np. – projekt dokumentu pn. Plan działań do Strategii Sprawne Państwo, – projekt pn. Dokument Implementujący do Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego (DI SRKL), – projekt dokumentu pn. Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, – projekt dokumentu pn. Założenia Długofalowej Polityki Senioralnej na lata 2014-2020 – projekt dokumentu pn. Program Solidarności Pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+ <u>Strategiczne ramy polityki w obszarze zdrowia na poziomie regionalnym</u> wyznaczają: Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, miasta, obszary wiejskie, http://monitorpolski.gov.pl/MP/2011/s/36/423 Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020 http://www.monitorpolski.gov.pl/mp/2012/839/1 oraz przyjęte we wszystkich województwach zaktualizowane strategie rozwoju województw do roku 2020: Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego http://www.umwd.dolnyslask.pl/fileadmin/user_upload/Rozwoj_regionalny/SRWD/SRWD_2020-final.pdf
--	--	--	---	--	--

					Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego http://www.kujawsko-pomorskie.pl/pliki/strategia/20131024_strategia/SRW.pdf Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 http://www.bip.lublin.pl/um/upload/pliki/559_zalacznik.pdf Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego http://www.bip.lubuskie.pl/system/obj/14608_SRWL_2020_z_zalacznikami_1.pdf Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020 http://dziennik.lodzkie.eu/WDU_E/2013/1881/akt.pdf Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 http://www.wrotamalopolski.pl/NR/rdonlyres/9088090A-7683-48EE-833E-635C341C2EFD/879306/uchwala183zal.pdf Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 r. Inteligentne Mazowsze http://www.mbpr.pl/user_uploads/image/PRAWEMENU/STRATEGIA%20ROZWOJU%20WOJEWODZTWA%20MAZOWIECKIEGO%20DO%20ROKU%202030/SRWM_do_2030.pdf Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r. http://umwo.opole.pl/docs/uchwala_sejmiku_wojewodzt11.pdf Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego 2020 http://www.umwp.podkarpackie.pl/attachments/article/2634/Strategia%20Wojewodztwa%20Podkarpackiego_28.08.2013.pdf Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 http://www.strategia.wrotapodlasia.pl/pl/ps2/wa/resources/154/248/4/srwp_2020_1.pdf Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 http://www.pomorskie.eu/res/strategia2020/pomorskie_srwp2020.pdf Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+” http://bip.slaskie.pl/dokumenty/2013/07/09/1373369697.pdf
--	--	--	--	--	---

					Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020 https://bip.sejmik.kielce.pl/dopobrania/2013/3123/uchwala.nr.XXXIII.589.13.pdf Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025 http://strategia2025.warmia.mazury.pl/artykuly/72/strategia-2025.html Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020. Wielkopolska 2020 http://www.wrpo.wielkopolskie.pl/zalaczniki/1/2013/Zaktualizowana_Strategia_RWW_do_2020.pdf Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020 http://bip.wzp.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=25668:uchwaa-nr-xlii48210-sejmiku-wojewodztwa-zachodniopomorskiego&catid=589:2010a&Itemid=387 Kryterium będzie spełnione całkowicie po przyjęciu Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 - Krajowe Ramy Strategiczne - dodatkowego dokumentu o charakterze implementacyjnym, stanowiącego podsumowanie i przełożenie na konkretne działania przyjętych przez Rząd dokumentów strategicznych zawierających zapisy dotyczące polityki zdrowotnej Polski. Dokument „Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 - Krajowe Ramy Strategiczne” zawiera pogłębioną diagnozę epidemiologiczno-demograficzną oraz diagnozę systemu opieki zdrowotnej z wykazaniem problemów i potrzeb właściwych dla całego kraju i poszczególnych województw Polski. W dokumencie zawarta jest analiza SWOT, która stanowi podstawę opisanej w dokumencie logiki interwencji w latach 2014-2020 - przejrzystego opisu celów, kierunków interwencji oraz narzędzi implementacyjnych finansowanych zarówno z budżetu środków krajowych jak i z budżetu środków europejskich. Opis projektowanych na lata 2014-2020 działań poprzedzony jest analizą doświadczeń z realizacji działań
--	--	--	--	--	--

				finansowanych w obecnej perspektywie finansowej. W Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 - Krajowe Ramy Strategiczne opisano między innymi projekty aktów prawnych, które są w przygotowaniu, mające na celu realizację celów strategicznych wraz z informacją o harmonogramie prac na tymi aktami. W dokumencie opisano system koordynacji działań na poziomie kraj – region, mechanizmy zapewniające maksymalizację skuteczności i efektywności wdrażanych w latach 2014-2020 działań. Ponadto, dokument posłuży do uzasadnienia i pokazania komplementarności interwencji planowanych z funduszy UE na poziomie krajowym oraz regionalnym (EFRR i EFS). Kryterium trzecie Kryterium spełnione częściowo: W dokumentach strategicznych zawierających strategiczne kierunki interwencji dla zdrowia zawarte są wskaźniki kontekstowe monitorujące długookresowe cele w tym obszarze. Na potrzeby monitorowania wartości wskaźników kontekstowych w ramach projektu GUS powstała baza wskaźników kluczowych w ramach Systemu Monitorowania Rozwoju STRATEG, która znacząco przyczyni, się do jeszcze efektywniejszego wykorzystania zasobów informacyjnych statystyki publicznej w procesie monitorowania i ewaluowania szeroko rozumianego rozwoju społeczno-gospodarczego. Ponadto, realizacja strategii podlega procesowi strategicznego monitorowania poprzez wprowadzenie dla wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację DSRK, ŚSRK i 9 strategii zintegrowanych obowiązku sprawozdawczego w formie rocznych sprawozdań na temat postępów realizacji działań (warunek dotyczący zapewnienia systemu monitorowania i przeglądu). Dokumenty implementacyjne do SRKL oraz strategii SP także będą zawierały instrumenty monitoringu i ewaluacji pozwalające na ocenę postępów implementacji.	
--	--	--	--	---	--

				Kryterium będzie spełnione całkowicie po przyjęciu Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 - Krajowe Ramy Strategiczne. W dokumencie tym zawarty jest rozdział opisujący system monitorowania i przeglądu działań wdrażających cele strategiczne. Kryterium czwarte Kryterium spełnione: Strategia Rozwoju Kraju 2020 wyznacza ramy określające dostępne środki budżetowe dla realizacji powyższych priorytetowych kierunków strategicznej interwencji w obszarze ochrony zdrowia. Zgodnie z zapisami SRK 2020 planowane jest zwiększenie nakładów w obszarze ochrony zdrowia. Precyzyjnie adresowana profilaktyka, zmniejszenie liczby zachorowań i zgonów poprzez profilaktykę chorób cywilizacyjnych, a w szczególności chorób o najwyższym wskaźniku umieralności, wymagać będzie zwiększenia wydatków na ochronę zdrowia do 6,1% PKB w roku 2020. Wzrost nakładów w obszarze ochrony zdrowia z 5,1% PKB w 2011 r. do 6,1% PKB w 2020 r. związany będzie z reorientacją wydatków w tym obszarze. Przewiduje się wzrost wydatków na usługi w zakresie zdrowia publicznego o 1,2 pkt proc, wzrost wydatków na B+R w zdrowiu o 0,1 pkt proc oraz wzrost wydatków na produkty, urządzenia i sprzęt medyczny o 0,2 pkt proc. W związku z powyższym, wzrośnie udział w wydatkach rozwojowych wydatków na ochronę zdrowia z 30,2 % w 2011 r. do 33,9 % w 2020 r. Ponadto, warunek dotyczący istnienia ram zapewniających odpowiednie środki budżetowe na zadania z zakresu ochrony zdrowia wypełnia także ujęcie powyższych wydatków jako wydatków rozwojowych w ramach Wieloletniego Planu Finansowego Państwa (WPPF) w części dotyczącej działań rozwojowych- dokument stanowi odzwierciedlenie priorytetów i głównych kierunków interwencji ŚSRK oraz realizujących je strategii w perspektywie wieloletniej. W związku z uwaga KE dodatkowo w Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 -	
--	--	--	--	--	--

					Krajowe Ramy Strategiczne uwzględniono rozdział opisujący ramy finansowe: dostępne środki budżetowe na opiekę zdrowotną ze szczególnym wykazaniem efektywnej pod względem kosztów koncentracji tych środków na priorytetowe potrzeby opieki zdrowotnej. Ponadto, w dokumencie opisane są środki finansowe przeznaczone na wykazane w jednym z załączników do ustawy budżetowej, programy wieloletnie odnoszące się do sektora ochrony zdrowia - stanowiące instrumenty wdrożeniowe dla ww. dokumentów strategicznych. Takie rozwiązanie wynika z konieczności zapewnienia finansowania (<i>de facto</i> wieloletniego) istotnych, z punktu widzenia interesów państwa, działań. Instytucja wiodąca: MZ Instytucje współpracujące: MPiPS (za SRKL) oraz MAiC (za SSP)	
10.1. Przedwczesne zakończenie nauki: Istnienie strategicznych ram polityki na rzecz ograniczenia przedwczesnego zakończenia nauki w zakresie nie wykraczającym poza zakres określony w art. 165 TFUE.	8. Jakość edukacji i kompetencji w regionie	Warunek spełniony	Gotowy jest system gromadzenia i analizowania danych i informacji dotyczących przedwczesnego zakończenia nauki na odpowiednich szczeblach, który: – zapewnia wystarczające podstawy do opracowywania ukierunkowanych polityk i umożliwia monitorowanie rozwoju sytuacji. Gotowe są strategiczne ramy polityki dotyczące przedwczesnego zakończenia nauki, które: – opierają się na dowodach; – obejmują właściwe sektory edukacji, w tym	TAK	Polska należy do liderów UE w ograniczaniu zjawiska wczesnego kończenia nauki (ESL). Polska posiada ramy polityki dotyczące ograniczania zjawiska ESL. Ramy te są zgodne z treścią zalecenia Rady UE z 28.06.2011r. Działania związane z realizacją tych ram są określone w strategiach rozwoju, w tym zwłaszcza w SRKL (przyjęty w czerwcu 2013 r.), łącznie z dodatkowym dokumentem strategicznym pn. „Perspektywa uczenia się przez całe życie”, wynikającym ze zobowiązań UE. W „Perspektywie” uwzględniono cel z zakresu obniżania wskaźnika ESL z 5,3% (2009) do 4.5% (2020). „Perspektywa” została przyjęta przez Radę Ministrów 10 września br.. W obu dokumentach nie tworzy się odrębnych rozdziałów dot. ograniczenia zjawiska ESL. Przewiduje się natomiast zestaw działań, które z jednej strony, podporządkowane są celom wynikającym z diagnozy wyzwań dla polityki edukacyjnej w Polsce (ograniczanie zjawiska ESL nie zaliczono do najważniejszych wyzwań, m.in. dlatego, że Polska należy od dłuższego czasu do liderów w tym zakresie w UE), a z drugiej strony, zgodne są z działaniami zalecanymi w ww. dokumencie Rady UE z 28.06.2011 r. w zakresie: (1) gromadzenia i analizowania odpowiednich danych; (2) działań zapobiegających ESL	

			wczesny rozwój dziecka, są skierowane w szczególności do grup w trudnej sytuacji, w których występuje największe ryzyko przedwczesnego zakończenia nauki, w tym do osób ze społeczności marginalizowanych, i poruszają kwestię środków zapobiegawczych, interwencyjnych i wyrównawczych; – obejmują wszystkie sektory polityki oraz zainteresowane podmioty, które są istotne dla rozwiązania kwestii przedwczesnego zakończenia nauki.	zanim problem się pojawi; (3) działań interwencyjnych realizowanych możliwie najszybciej, gdy problem staje się widoczny; (4) działań kompensacyjnych, gdy problemu w swoim czasie nie udało się ograniczyć i trzeba to nadrobić na stosunkowo późnych etapach kształcenia. Takie podejście łączy realizację zobowiązań europejskich w dziedzinie edukacji ze specyfiką uwarunkowań edukacji w Polsce. Wyrazem tej specyfiki jest to, że Polska nie otrzymywała zaleceń Rady UE dot. krajowego programu reform (CSR) odnoszących się do potrzeby ograniczania zjawiska ESL. Kryterium pierwsze Zmodernizowany System Informacji Oświatowej (SIO), umożliwi dokładniejsze niż obecnie monitorowanie na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym realizacji trzech zakresów obowiązkowej edukacji: (1) rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego, (2) obowiązku szkolnego (do ukończenia gimnazjum, czyli szkoły na poziomie ISCED 2 i najpóźniej do ukończenia 18 roku życia), (3) obowiązku nauki (do ukończenia 18 roku życia). Pozwoli to na lepszą identyfikację zagrożeń wpływających na kończenie nauki przez osoby w wieku 18-24 lat, które mają wykształcenie co najwyżej na poziomie gimnazjum, czyli zjawiska tzw. wczesnego kończenia nauki (ESL). Identyfikacja tych zagrożeń prowadzona będzie możliwie najwcześniej – od 5 roku życia. Ponadto, zmodernizowane SIO umożliwi lepsze diagnozowanie przyczyn zjawiska ESL. Mechanizm ten opierał się będzie na przetwarzaniu indywidualnych danych dotyczących ww. grup dzieci, młodzieży i młodych osób dorosłych. Dane o nich będzie można analizować w dowolnym układzie terytorialnym oraz z podziałem na typy szkół i placówek edukacyjnych. W SIO znajdzie się również szereg danych kontekstowych, np. o skali zidentyfikowanego niedostosowania bądź zagrożenia niedostosowaniem społecznym. Mimo tego, że w SIO nie przewiduje się gromadzenia indywidualnych danych o uczniach	
--	--	--	---	---	--

					bezpośrednio dotyczących np. statusu społecznego oraz wyznania to jednak będzie wystarczająca liczba danych kontekstowych, które umożliwią szersze niż dotychczas analizy, mówiące o: - całej drodze edukacyjnej z określeniem typu szkoły do której uczeń uczęszcza i profilu kształcenia - rodzaju oddziałów m.in. ogólnodostępnych, specjalnych lub terapeutycznych, do których uczęszcza uczeń, , - promocji lub jej braku, - miejscu zamieszkania oraz korzystania z dowozów, - korzystaniu z indywidualnego programu lub toku nauki, - korzystaniu z dodatkowej bezpłatnej nauki języka polskiego oraz nauki języka i kultury kraju pochodzenia, - spełnianiu obowiązku przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą, - uczestniczeniu w nauce języka mniejszości narodowej, etnicznej lub języka regionalnego z określeniem tego języka, - korzystaniu z przedłużonego okresu nauki, - miejscu odbywania praktycznej nauki zawodu (w przypadku kształcenia zawodowego), - statusie młodocianego pracownika, - ukończeniu lub nieukończeniu szkoły, i uzyskaniu lub nieuzyskaniu dyplomu, - uczestniczeniu w dodatkowych zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, - korzystaniu z pomocy materialnej o charakterze motywacyjnym i socjalnym. Ponadto, należy pamiętać, że system ten wspomaga nadzorowanie przez odpowiednie organy realizacji trzech rodzajów obowiązkowej edukacji (obowiązkowego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki). Polska należy do zaledwie kilku państw UE, gdzie obowiązki te trwają najdłużej (od 5 do 18 roku życia). Nowy SIO jest wdrażany stopniowo od połowy 2012 r. W roku 2014 będzie możliwe prowadzenie analiz statystycznych z użyciem pełnego zakresu ww. danych indywidualnych. Kryterium drugie	
--	--	--	--	--	---	--

				Na ramy polityczne dotyczące ograniczania zjawiska przedwczesnego kończenia nauki składają się działania zapobiegawcze, interwencyjne i kompensacyjne, które mogą mieć wpływ na dalszą poprawę wartości wskaźnika ESL. Działania te są obecne w przyjętych przez Radę Ministrów strategiach rozwoju (przede wszystkim w SRKS i SRKL a także w wybranych zakresach SZRWRR, KSRR i SIEG). Elementem spajającym te działania jest uzupełnienie Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego o dodatkowe zapisy dotyczące ograniczania zjawiska ESL. Podobny charakter mają też zapisy w ww. „Perspektywie uczenia się przez całe życie”. Działania edukacyjne przewidziane w strategiach rozwoju oraz w dokumencie „Perspektywa uczenia się przez całe życie” są oparte na diagnozach dokonywanych z użyciem m.in. danych z zakresu najważniejszych wskaźników rozwoju edukacji, uzgodnionych w UE. Obejmują one wszystkie sektory edukacji, począwszy od wczesnej edukacji i opieki. W ramach przeciwdziałania ESL w polskim systemie oświaty główny nacisk i inwestycje są kierowane na zapobieganie, w tym na rozwój niesegregacyjnych cech głównego nurtu edukacji (poczynając od działań na rzecz upowszechnienia wczesnej edukacji, poprzez działania na rzecz większej elastyczności procesu kształcenia ogólnego oraz zawodowego i kończąc na działaniach na rzecz podniesienia jakości kształcenia dzieci i młodzieży). Przewiduje się również działania w zakresie wczesnej interwencji oraz działania kompensacyjne, w tym kształcenie i szkolenie drugiej szansy w ramach systemu kształcenia ustawicznego, zapewniającego możliwość bezpłatnego uzupełniania wykształcenia w publicznych szkołach dla dorosłych. Działania te są kierunkowo wymienione w SRKL oraz w „Pespektywie”. Szczegółowo będą opisane w dokumentach implementacyjnych. Kryterium trzecie Horyzontalne podejście do zagadnienia ESL, właściwa identyfikacja działań na rzecz przeciwdziałania temu zjawisku w	
--	--	--	--	---	--

					projektowanych strategiach rozwoju, a następnie wdrażanie tych działań przez odpowiednie resorty w kooperacji z innymi interesariuszami, gwarantując zaangażowanie wszystkich kluczowych podmiotów w realizację polityki państwa w tym obszarze. Monitorowanie zjawiska ESL, m.in. z wykorzystaniem zmodernizowanego SIO, będzie istotne dla polityki prowadzonej w tym zakresie przez władze samorządowe. Institucja wiodąca: MEN Instytucje współpracujące: władze regionalne	
10.3. Uczenie się przez całe życie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki w zakresie uczenia się przez całe życie, w zakresie określonym w art. 165 TFUE.	8. Jakość edukacji i kompetencji w regionie	Warunek spełniony	Gotowe są krajowe lub regionalne strategiczne ramy polityki w zakresie uczenia się przez całe życie, które obejmują działania: – mające na celu wspieranie rozwoju i łączenia usług na potrzeby programu uczenia się przez całe życie, w tym ich wdrażania, i podnoszenia kwalifikacji (tj. potwierdzanie kwalifikacji, doradztwo, kształcenie i szkolenie) oraz zapewnienie zaangażowania i partnerstwa właściwych zainteresowanych stron; – mające na celu świadczenie usług rozwoju umiejętności poszczególnych grup docelowych, w przypadku gdy nadano im	TAK	Strategiczne ramy polityki w zakresie uczenia się przez całe życie (LLL) są elementem nowych strategii rozwoju – każda z nich określa działania na rzecz rozwoju kompetencji i kwalifikacji według swojej właściwości. Całościowo ramy te są ujęte w dodatkowym dokumencie strategicznym pn. „Perspektywa uczenia się przez całe życie”. Jego rola polega na dbaniu o spójne podejście do LLL w strategiach rozwoju. Jest to zgodne ze zobowiązaniem w UE dotyczącym tworzenia kompleksowej (obejmującej różne formy i miejsca uczenia się) i spójnej polityki LLL. Ramy czasowe „Perspektywy” odnoszą się do okresu od czasu przyjęcia przez Radę Ministrów do roku 2020. Jednocześnie „Perspektywa” jako dokument inicjowany przez Międzyresortowy Zespół do spraw uczenia się przez całe życie, w tym Krajowych Ram Kwalifikacji, może być aktualizowana w tym okresie z inicjatywy Zespołu, o ile zajdzie taka potrzeba (przewidują to zadania Zespołu). Zespół może także inicjować i monitorować dokumenty implementacyjne zawierające zadania na rzecz rozwoju kompetencji i kwalifikacji osób. Kryterium pierwsze <i>Measures to support lifelong learning (LLL) implementation and skills upgrading and providing for the involvement of, and partnership with relevant stakeholders</i> • <i>Measures to support lifelong learning (LLL) implementation and skills upgrading are in place, including any</i>	

			priorytetowy charakter w krajowych lub regionalnych strategicznych ramach polityki (na przykład dla młodych ludzi odbywających szkolenie zawodowe, dorosłych, rodziców powracających na rynek pracy, osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych, migrantów, a także innych grup w niekorzystnej sytuacji, w szczególności osób z niepełnosprawnościami); – mające na celu zwiększenie dostępu do programu uczenia się przez całe życie, z uwzględnieniem starań na rzecz skutecznego wdrożenia narzędzi przejrzystości (na przykład europejskich ram kwalifikacji, krajowych ram kwalifikacji, europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu	<i>necessary infrastructure investments based on needs analysis.</i> Do działań już podjętych wspierających wdrażanie LLL w Polsce należy zaliczyć • zobowiązanie koordynatorów strategii rozwoju do ujęcia w nich działań na rzecz poprawy kompetencji i kwalifikacji (zobowiązanie to jest ujęte w dokumencie Rady Ministrów pn. „Plan uporządkowania strategii rozwoju”), • utworzenie Międzyresortowego Zespołu do spraw uczenia się przez całe życie, w tym Krajowych Ram Kwalifikacji (zarządzenie Prezesa RM z 17 lutego 2010 r.), • opracowanie przez ww. Zespół dodatkowego dokumentu strategicznego na rzecz spójnej polityki LLL („Perspektywa uczenia się przez całe życie”) • współpracę z partnerami społecznymi przy opracowaniu i wdrażaniu polityki LLL Do działań planowanych na rzecz wdrażania polityki LLL należą działania określone w różnych strategiach rozwoju, a zgrupowane w kompleksowym, dodatkowym dokumencie strategicznym (Perspektywa uczenia się przez całe życie). Ma on gwarantować spójność działań w różnych resortach na rzecz rozwoju kompetencji i kwalifikacji, w tym na rzecz odnawiania umiejętności (skills upgrading). W Perspektywie uzgodniono 5 głównych celów, m.in. z odniesieniem się do wszystkich ocen i zaleceń Rady UE ws krajowego programu reform Polski, które w ostatnich latach skupiają się na potrzebie: (1) lepszego dostosowania edukacji do potrzeb rynku pracy (odpowiada na to bezpośrednio cel nr 4 „Perspektywy”); (2) większego zaangażowania dorosłych w LLL (odpowiada na to bezpośrednio cel nr 5) oraz potrzebie rozwoju systemu wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, m.in. dla większego zaktywizowania kobiet na rynku pracy oraz osób starszych (odpowiada na to bezpośrednio cel nr 3). Cel nr 1 dotyczący rozwoju kreatywności i innowacyjności oraz cel nr 2 dotyczący modernizacji krajowego	
--	--	--	--	--	--

			zawodowym , europejskich ram odniesienia na rzecz zapewnienia jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym); – mające na celu poprawę adekwatności kształcenia i szkolenia względem rynku pracy oraz dostosowanie ich do potrzeb określonych grup docelowych (na przykład młodych ludzi odbywających szkolenia zawodowe, dorosłych, rodziców powracających na rynek pracy, osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych, migrantów, a także innych grup w niekorzystnej sytuacji, w szczególności osób z niepełnosprawnościami).	systemu kwalifikacji, w tym wdrażania krajowych ram kwalifikacji, mają znaczenie horyzontalne i wpływać będą także na osiągnięcie ww. trzech obszarów zaleceń Rady UE. Każdemu z ww. celów przyporządkowane są od kilku do kilkunastu kierunków interwencji, dodatkowo uszczegółowionych przez przypisane im wykazy działań. Większość tych działań odpowiada na wyzwania Radu UE sformułowane w dokumentach tworzonych w ramach współpracy europejskiej w dziedzinie kształcenia i szkolenia ET 2020 (z uwzględnieniem także aktualnych działań określonych w programie Education and Training 2010) – w dostosowaniu do specyfiki krajowej. • <i>A system for data collection, monitoring and evaluation is in place to allow for identification of LLL needs and assessment of the labour market relevance of LLL measures.</i> W Polsce wdraża się już działania na rzecz identyfikacji potrzeb w zakresie LLL na podstawie zobowiązań samorządów terytorialnych oraz instytucji rynku pracy określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W ramach doskonalenia tego systemu działają m.in. regionalne obserwatoria rynków pracy. Dodatkowo, w ramach reformy systemu szkolnictwa wyższego wdrażanej od 2011 r. uczelnie są zobowiązane do monitorowania losu absolwentów na rynku pracy i wyciągania z tego odpowiednich wniosków. Na poziomie krajowym prowadzone są regularne badania w ramach projektu Bilans Kapitału Ludzkiego (projekt koordynowany przez PARP i Uniwersytet Jagielloński). Do kierunków działań wyznaczonych w „Perspektywie” należy wzmocnienie zaplecza badawczego dla polityki LLL, zwłaszcza w kontekście potrzeb gospodarki i rynku pracy oraz szersze włączenie pracodawców w system identyfikacji potrzeb kwalifikacyjno-zawodowych na rynku pracy. Dodatkowo, w 2013 r. przeprowadzona zostanie pierwsza fala badania podłużnego obejmującego osoby uczestniczące w badaniu	
--	--	--	---	---	--

					PIAAC. Badanie zrealizuje Instytut Badań Edukacyjnych we współpracy z PARP i Uniwersytet Jagielloński (w powiązaniu z projektem Bilans Kapitału Ludzkiego). Informacje uzyskane w badaniu będą przydatne dla kształtowania polityki edukacyjnej, rynku pracy a także polityki społecznej, w tym zwłaszcza dla polityki wspierania uczenia się przez całe życie. Ponadto, przewiduje się, że całość polityki LLL będzie regularnie monitorowana przez ww. Zespół Międzyresortowy ds. uczenia się przez całe życie, w tym Krajowych ram Kwalifikacji, oraz przez zespoły wdrażania poszczególnych strategii rozwoju w części dotyczącej rozwoju kompetencji i kwalifikacji, która ma charakter horyzontalny i jest zaznaczona we wszystkich strategiach rozwoju. <i>There are arrangements to promote partnership and the involvement of relevant stakeholders, in particular the social partners, notably in the planning and implementation of LLL measures, in skills needs forecasting, adaptation of curricula to increase relevance, awareness raising on benefits of LLL and facilitating individuals' access to further education and training.</i> W Polsce wdrażana jest już współpraca z istotnymi interesariuszami polityki LLL, w tym z partnerami społecznymi. Ostatnimi przykładami takiej współpracy jest wdrażanie reformy szkolnictwa wyższego od 2011 zorientowanej m.in. na stworzenie ściślejszych powiązań uczelni z przedsiębiorstwami i pracodawcami oraz wdrażanie reformy kształcenia zawodowego i ustawicznego od 2012 r. Reforma ta zakłada współpracę z pracodawcami w kilku najważniejszych obszarach: (1) ustalaniu treści kształcenia i szkolenia zawodowego; (2) ustalaniu wymagań kwalifikacyjnych; (3) współpracy z pracodawcami w organizacji systemu potwierdzania kwalifikacji zawodowych; (4) współpracy z pracodawcami w organizacji kształcenia i szkolenia zawodowego w naturalnych warunkach funkcjonujących przedsiębiorstw; (5) włączenia pracodawców w system identyfikacji
--	--	--	--	--	--

					przyszłych potrzeb w zakresie umiejętności i kwalifikacji. Planowane w ramach „Perspektywy” działania mają na celu rozwijanie i doskonalenie współpracy z interesariuszami, w tym partnerami społecznymi w tym zakresie. Są one opisane w ramach ww. celów nr 4 (dotyczącego dopasowania kształcenia i szkolenia do potrzeb gospodarki i rynku pracy) oraz celu nr 5 dotyczącego upowszechnienia uczenia się dorosłych. Kryterium drugie <i>Measures for the provision of skills development corresponding to the needs of various target groups where these are identified as priorities in national or regional strategic policy frameworks (for example young people in vocational training, adults, parents returning in the labour market, low skilled and older workers, migrants and other disadvantaged groups)</i> <i>In case target groups are identified as priorities, there are measures to assure that provision of LLL is targeted to priority groups.</i> <i>In case target groups are identified as priorities, programmes for skills development are adapted to the needs of identified priority groups.</i> Zaznaczyć należy, że ważnym założeniem strategicznym jest włączanie grup priorytetowych (docelowych) w główne nurty edukacji, dawanie im możliwość rozwoju kompetencji i zdobywania kwalifikacji w ramach instytucji i programów standardowych, a nie kierowanie do nich jedynie specjalnych ofert edukacyjnych. Takie podejście sprawdza się w rozwiązywaniu problemu wczesnego kończenia nauki (ESL). Perspektywa oraz powiązane strategie rozwoju określają kierunki interwencji na rzecz rozwoju uczenia się i kompetencji następujących, głównych grup docelowych: • dzieci nieobjętych wczesną opieką i edukacją, • młodzieży ze szkół zawodowych, • bezrobotnych młodych osób dorosłych,	
--	--	--	--	--	---	--

				• bezrobotnych i nieaktywne ekonomicznie osób pod koniec wieku produkcyjnego, • nieaktywnych edukacyjnie i społecznie seniorów. Identyfikacja tych grup oraz określenie kierunków działań na rzecz ich aktywizacji edukacyjnej jest zgodne z zaleceniami Rady UE ws krajowego programu reform z 2011 i 2012 r. Kryterium trzecie <i>Measures to widen access to LLL including through implementation of transparency tools (in particular the European Qualifications Framework, National Qualifications Framework, European Credit system for Vocational Education and Training, European Quality Assurance in Vocational Education and Training) and the development and integration of lifelong learning services (education and training, guidance, validation)</i> • <i>There are measures to better connect and value learning acquired in different tracks (e.g. Vocational Education and Training and higher education) and settings (formal, non-formal, informal learning) and to improve guidance.</i> Działania w tym zakresie są już wdrażane od 2012 r. w ramach reformy kształcenia ogólnego, która wprowadziła m.in. ujednolicenie kształcenia ogólnego w pierwszym roku kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym (ISCED 3), które podzielone jest na kształcenie w szkołach ogólnokształcących i szkołach zawodowych. Ujednolicenie zakresu kształcenia ogólnego we wszystkich szkołach ponadgimnazjalnych oraz zwiększenie znaczenia rozwijania tzw. kompetencji kluczowych, powinno wpłynąć w przyszłości na większą spójność kwalifikacji i umiejętności zdobywanych w ramach szkolnictwa zawodowego oraz wymogów na poziomie szkolnictwa wyższego. Wdrażane jest też szersze otwarcie systemu egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie na ocenę i uznawanie doświadczenia zawodowego zdobytego poza formalnym systemem edukacji. W ramach działań	
--	--	--	--	---	--

					proponowanych w „Perspektywie” (w ramach celu nr 2, 4 i 5) przewiduje się działania doskonalące ten kierunek zapoczątkowanych zmian. Znaczenie, jakie przypisuje się w Polsce wdrożeniu instrumentów transparentności jest to, iż w tym zakresie wydzielono jeden z 5 najważniejszych celów do roku 2020 (cel nr 2) i przypisano mu siedem głównych kierunków działań (poczynając od wdrażania krajowych ram kwalifikacji). • <i>There are measures to open up learning institutions to under-represented groups.</i> Działania w tym zakresie są już obecnie prowadzone, przede wszystkim w ramach systemu oświaty i szkolnictwa wyższego oraz wdrażania ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. M.in. w ramach tej ostatniej ustawy i aktów wykonawczych określone są ściśle grupy wymagające wsparcia w zakresie uzupełniania umiejętności i kwalifikacji (kryteria zaliczania osób do tych grup) oraz odpowiednie działania finansowane ze środków publicznych na rzecz podnoszenia umiejętności i kwalifikacji. W „Perspektywie” wskazane są jednocześnie kierunki działań na rzecz doskonalenia polityki w tym zakresie do roku 2020 w ramach celu nr 4 i 5, m.in. w zakresie wyrównania dostępu do usług poradnictwa edukacyjnego i zawodowego oraz wspierania osób z utrudnionym dostępem do edukacji. • <i>There are measures to implement the European Qualifications Framework Recommendation and a National Qualifications Framework, the European Credit system for Vocational Education and Training, the European Quality Assurance in Vocational Education and Training, the Recommendation on validation of non-formal and informal learning</i> W „Perspektywie” decydującą rolę przypisuje się nowemu podejściu do upowszechniania LLL opartemu na: • efektach uczenia się, gdzie równo traktuje się różne formy, miejsca i etapy uczenia się, w tym przygotowuje spójne	
--	--	--	--	--	---	--

					systemy zapewniania jakości kwalifikacji, m.in. z zastosowaniem mechanizmów walidacji, • europejskich ramach odniesienia, w tym na opracowaniu krajowych ram kwalifikacji oraz systemów transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym i ram odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym. • <i>There are measures to integrate different LLL services.</i> W "Perspektywie" określa się dwie główne obszary działania w tym zakresie: • rozwijanie mechanizmów koordynacji działań resortów na rzecz uczenia się dorosłych w ramach pierwszego kierunku działania przypisanego realizacji celu nr 5 (w diagnozie stwierdza się, że system ten jest rozproszony), • rozwijanie stałej współpracy resortów (czego wyrazem jest m.in. Zespół Międzyresortowy ds. uczenia się przez całe życie, w tym Krajowych Ram Kwalifikacji) oraz instytucji podlegających różnym resortom. Przykładem takiej współpracy będzie integrowanie usług w ramach systemu wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, gdzie uzgodniona zostało promowanie przekształcenia tradycyjnych placówek wczesnej edukacji i opieki zorientowanych głównie na usługi na rzecz dzieci w placówki wielofunkcyjne, działające w obszarów wielu resortów i świadczące usługi zintegrowane na rzecz rodziców wychowujących małe dzieci. Instytucja wiodąca we wdrażaniu „Pespektywy”: MEN Instytucje współpracujące: Członkowie Międzyresortowego Zespołu ds. spraw uczenia się przez całe życie, w tym Krajowych Ram Kwalifikacji: MPiPS, MNiSW, MG, MIR, MSZ, KPRM oraz władze regionalne (SRW)	
10.4 Istnienie	8. Jakość edukacji	Warunek	Gotowe są krajowe	TAK	Podstawowe dokumenty zapewniające	

krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki na rzecz zwiększania jakości i efektywności systemów kształcenia i szkolenia zawodowego w zakresie określonym w art. 165 TFUE.	i kompetencji w regionie	spełniony	lub regionalne strategiczne ramy polityki zwiększania jakości i efektywności systemów kształcenia i szkolenia zawodowego w zakresie określonym w art. 165 TFUE, które obejmują następujące środki: – na rzecz lepszego dostosowania systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy w ścisłej współpracy z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym za pomocą mechanizmów prognozowania umiejętności, , dostosowania programów nauczania oraz umocnienia rozwoju systemu nauczania poprzez pracę w różnych formach; – mające na celu podnoszenia jakości i atrakcyjności kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym poprzez stworzenie krajowego podejścia do zapewnienia jakości kształcenia i szkolenia zawodowego (na		spełnienie warunku, które zostały już przyjęte to: – Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności (DSRK) - dokument określający główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej, przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 5 lutego 2013 r. – Strategia Rozwoju Kraju 2020 (SRK 2020) - dokument stanowiący aktualizację Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015, przyjęty 25 września 2012 r. przez Radę Ministrów. – Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL) jako jedna ze strategii rozwoju realizujących średnio i długookresową strategię rozwoju kraju, przyjęta przez Radę Ministrów 18 czerwca 2013 r. Kryterium pierwsze 1 września 2012 w szkołach ponadgimnazjalnych zawodowych rozpoczęło się wdrażanie modernizacji systemu kształcenia zawodowego i ustawicznego, wynikające z wejścia w życie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011r. o zmianie ustawy o systemie oświaty (Dz. U. Nr 205, poz. 1206). W wyniku prac Zespołu opiniodawczo-doradczego powołanego przez Ministra Edukacji Narodowej w czerwcu 2008 r. i skupiającego głównych interesariuszy kształcenia zawodowego, w systemie edukacji zawodowej wprowadzono takie zmiany, aby wiedza i umiejętności nabywane w procesie kształcenia umożliwiały osobom uczącym się odnalezienie swojego miejsca na rynku pracy zgodnie z potwierdzonymi kwalifikacjami, jak najbliższymi zapotrzebowaniu pracodawców, w tym: • <u>zmodyfikowano klasyfikację zawodów szkolnictwa zawodowego</u> (zawody podzielono na kwalifikacje /252/, możliwe do uzyskania zarówno w szkołach, jak i w formach pozaszkolnych (kursowych), co pozwoli młodzieży i dorosłym na elastyczne nabywanie i uzupełnianie wiedzy i umiejętności zawodowych, • <u>wprowadzono nową podstawę</u>	
--	---------------------------------	-------------------------	--	--	--	--

			przykład zgodnie z europejskimi ramami odniesienia na rzecz zapewnienia jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym) oraz wdrożenie narzędzi służących przejrzystości i uznawaniu, na przykład europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET).	<u>programowa kształcenia w zawodach</u> (uwzględniając oczekiwania pracodawców opisano w języku efektów uczenia się wiadomości i umiejętności zawodowe oraz tzw. kompetencje miękkie) • <u>wzmocniono praktyczny aspekt kształcenia zawodowego oraz stworzono możliwość lepszej współpracy szkół zawodowych i pracodawców</u> (wprowadzono wymóg uzyskania opinii wojewódzkiej i powiatowej rady zatrudnienia przed uruchomieniem kształcenia w danym zawodzie, zwiększono możliwości włączania się pracodawców w proces kształcenia i egzaminowania), • <u>zmodernizowano system egzaminów zawodowych</u> (ujednolicono wymagania w zakresie kształcenia i egzaminowania, zwiększono aspekt praktyczny egzaminu zawodowego w technikum, otwarto system egzaminowania na efekty uczenia się uzyskane poza formalnym systemem kształcenia /możliwość walidacji kompetencji nabytych w toku doświadczenia zawodowego/ • <u>uelastyczniono system kształcenia zawodowego</u> (umożliwiono szybsze reagowanie szkół na zmieniające się potrzeby rynku pracy poprzez organizowanie form kursowych – kwalifikacyjnych kursów zawodowych dla osób dorosłych/ W ostatnich latach odsetek uczniów zasadniczych szkół zawodowych uczących się w ramach tzw. przygotowania zawodowego młodocianych pracowników, tj. w polskim odpowiedniku kształcenia dualnego, znaczenie wzrósł i osiągnął 61% w roku szkolnym 2012/2013, w porównaniu z 53% w roku szkolnym 2009/2010. W październiku 2013 r. MEN rozpoczęło cykl regionalnych spotkań z pracodawcami upowszechniających współpracę szkół zawodowych z biznesem poprzez włączenie pracodawców w proces kształcenia i egzaminowania. Proces wdrażania zmian w kształceniu	
--	--	--	--	---	--

					zawodowym wprowadzonych z dniem 1 września 2012 r. zakończy się w roku 2017. Działania mające na celu doskonalenie nowego modelu kształcenia zawodowego w ramach nowej perspektywy finansowej potrwać do roku 2023. Działania planowane na lata 2013-2015 przewidują: – doskonalenie kadry zarządzającej i nauczycieli szkół zawodowych w oparciu o wyniki monitorowania, w zakresie wdrażania podstawy programowej kształcenia w zawodach oraz prowadzenia ewaluacji wewnętrznej procesu wdrażania – organizację spotkań regionalnych z przedstawicielami pracodawców poświęconych prezentacji przykładów dobrych praktyk współpracy szkół zawodowych z otoczeniem gospodarczym oraz promujących większe zaangażowanie środowiska pracodawców w proces kształcenia zawodowego i egzaminowania – włączenie pracodawców w system potwierdzania kwalifikacji w zawodach poprzez tworzenie ośrodków egzaminacyjnych oraz powierzanie pracodawcom funkcji egzaminatorów – upowszechnienie kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych, – udostępnienie organizatorom pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego multimedialnych kursów do prowadzenia zajęć na odległość – przeprowadzenie szkoleń dla przedstawicieli wszystkich szkół gimnazjalnych z zakresu realizacji doradztwa edukacyjno-zawodowego – doskonalenie podstawy programowej kształcenia w zawodach w oparciu o wyniki monitorowania. Instytucja wiodąca we wdrażaniu zmian: MEN. Instytucje współpracujące: KOWEZIU, CKE, OKE, kuratoria oświaty, placówki doskonalenia nauczycieli, jednostki samorządu terytorialnego Kryterium drugie W ramach systemu oświaty funkcjonuje	
--	--	--	--	--	--	--

				system nadzoru pedagogicznego jako narzędzie zapewniania jakości procesu kształcenia, obejmujące również szkoły prowadzące kształcenie zawodowe (VET). Określa ono wymagania dla szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe. Uzupełnieniem tego narzędzia są tzw. standardy jakości kształcenia zawodowego, opracowane jako krajowe podejście do wdrożenia inicjatywy EQAVET. Standardy te stanowią dobrowolne narzędzie, które może być wykorzystywane przez dyrektorów i nauczycieli szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe przy podejmowaniu działań mających na celu podnoszenie jakości pracy, zwiększenie efektywności prowadzonego kształcenia oraz poprawę wizerunku szkoły lub placówki. Ponadto 26 września 2012 r. przy Krajowym Ośrodku Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej powołano krajowy punkt referencyjny ds. zapewniania jakości i promocji kształcenia zawodowego. W związku z konkursem ogłoszonym w 2011 r. przez Komisję Europejską adresowanym do Narodowych Agencji Programu „Uczenie się przez całe życie”, przy Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji powołano grupę krajowych ekspertów w zakresie europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET). Celem projektu jest utworzenie platformy do dyskusji i wymiany doświadczeń pomiędzy decydentami i ekspertami oraz innymi zainteresowanymi stronami na temat możliwości i sposobu wdrożenia systemu ECVET w Polsce. Zespół ekspertów ECVET będzie funkcjonował do końca I kwartału 2014. Działania związane z implementacją systemu ECVET ujęto również w dodatkowym dokumencie strategicznym „Perspektywa uczenia się przez całe życie” Instytucja wiodąca we wdrażaniu zmian: FRSE. Instytucje współpracujące: MEN, KOWEZIU, kuratoria oświaty, placówki doskonalenia nauczycieli, jednostki samorządu terytorialnego	
--	--	--	--	---	--

Ogólne warunki ex-ante						
Istnienie zdolności administracyjnych które zapewnią wdrożenie i stosowanie prawa i polityki UE w dziedzinie zapobiegania dyskryminacji w zakresie funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.		Warunek spełniony częściowo	uregulowania zgodne z ramami instytucjonalnymi i prawnymi państw członkowskich w zakresie zaangażowania odpowiedzialnych podmiotów w promowanie równego traktowania wszystkich osób w procesie przygotowania i realizacji programów, w tym doradztwo w zakresie równego traktowania w działaniach związanych z funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi uregulowania w zakresie szkoleń pracowników organów zaangażowanych w zarządzanie funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi w zakresie prawa i polityki UE w dziedzinie zapobiegania dyskryminacji i w kontrolowanie tych funduszy	TAK	WARUNEK OGÓLNY 1 Kryterium pierwsze Funkcję krajowego organu ds. równości szans w Polsce pełni Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania. Zgodnie z wymaganiami Komisji Europejskiej (template OP) programy operacyjne na okres 2014-2020 posiadać będą opinię tego organu. Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania zaangażowany był również w proces konsultacji programów operacyjnych. W Agendzie działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w ramach funduszy unijnych 2014-2020 przewidziano zaangażowanie podmiotów aktywnych w obszarze przeciwdziałania niedyskryminacji, w tym ze względu na niepełnosprawność, w proces tworzenia i realizacji programów operacyjnych współfinansowanych z EFSI. Krajowy Program Działania na rzecz Równego Traktowania został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 10 grudnia 2013 r. Kryterium drugie: WARUNEK OGÓLNY 2 Kryterium pierwsze (kryterium spełnione częściowo) Poziom krajowy Kwestie dotyczące równouprawnienia zawarte są w następujących dokumentach: – Cele operacyjne SRKL: <i>Ułatwienie godzenia pracy z indywidualnymi potrzebami człowieka (na różnych etapach życia), w tym w zakresie łączenia aktywności zawodowej z opieką nad dziećmi oraz dorosłymi osobami zależnymi), rozwój form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz Upowszechnianie dostępu do opieki instytucjonalnej nad dziećmi do lat 3, oraz Połączenie systemu opieki nad dziećmi 0-3 i przedszkolnego</i> – Działania w ramach KPR: <i>Aktywność dla wzrostu sprzyjającemu włączeniu</i>	Przygotowanie <i>Agendy działań na rzecz równości szans płci w ramach funduszy unijnych 2014-2020 oraz Agendy działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w ramach funduszy unijnych 2014-2020.</i> Institucja wiodąca: MIR Termin: I połowa 2014 r.
Istnienie zdolności administracyjnych, które zapewnią wdrożenie i stosowanie prawa i polityki UE w dziedzinie równouprawnienia płci		Warunek spełniony częściowo	uregulowania zgodne z ramami instytucjonalnymi i prawnymi państw członkowskich w zakresie równouprawnienia płci poprzez	TAK		

w zakresie funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.			zaangażowania podmiotów odpowiedzialnych za przygotowanie i realizację programów, w tym doradztwo w zakresie równouprawnienia płci w działaniach związanych z funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi uregulowania w zakresie szkoleń pracowników organów zaangażowanych w zarządzanie funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi w zakresie prawa i polityki UE w dziedzinie równouprawnienia płci, i w kontrolowanie tych funduszy		<i>społecznemu, Nowoczesny Rynek pracy, Działania na rzecz godzenia ról rodzinnych i zawodowych kobiet i mężczyzn w tym rozwój różnych form opieki nad dziećmi do lat 3</i> – SRK 2020, DSRK Dopełnieniem realizacji tego kryterium polegającego na (wdrożeniu zasady równości płci do głównego nurtu życia społecznego na poziomie krajowym będzie przyjęcie Krajowego Programu Działań na rzecz Równego Traktowania. Institucja wiodąca: Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania Poziom funduszy unijnych Realizacją tego kryterium będzie <i>Agendę działań na rzecz równości szans płci 2014-2020</i> przedstawiająca szczegółowe rozwiązania na rzecz podnoszenia świadomości równościowej wśród m.in. instytucji zaangażowanych we wdrażanie funduszy unijnych. Institucja wiodąca: MIR Kryterium drugie (kryterium częściowo spełnione) Realizacją tego kryterium będzie <i>Agenda działań na rzecz równości szans płci 2014-2020</i>. Dokument ten w sposób systemowy przedstawia działania na rzecz tworzenia równościowego systemu instytucjonalnego (m.in. szkolenia z równości szans płci pracowników urzędów zaangażowanych we wdrażanie programów operacyjnych), budowania otoczenia instytucjonalnego realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn (m.in. przypisanie działań z zakresu równości szans płci do każdej z instytucji zaangażowanej w system wdrażania funduszy O IŻ, IP/IW/ KM), a także podniesienia świadomości projektodawców na temat realizacji zasady równości szans w PO KL (publikacje szkolenia itd.). Institucja wiodąca: MIR	
Istnienie zdolności		Warunek	uregulowania zgodne	TAK	Kryterium pierwsze	Przygotowanie <i>Agendy działań</i>

administracyjnych, które zapewnią wdrożenie i stosowanie konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych (UNCPRD) w zakresie funduszy strukturalnych i inwestycyjnych zgodnie z decyzją Rady 2010/48/WE		spełniony częściowo	z ramami instytucjonalnymi i prawnymi państw członkowskich w celu konsultacji i zaangażowania podmiotów odpowiedzialnych ochronę praw osób niepełnosprawnych lub organizacji reprezentujących osoby niepełnosprawne i inne zainteresowane strony w procesie przygotowania i realizacji programów uregulowania w zakresie szkoleń pracowników organów zaangażowanych w zarządzanie funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi w zakresie prawa i polityki na szczeblu UE i na szczeblu krajowym w dziedzinie niepełnosprawności, w tym, w odpowiednich przypadkach, dostępności i praktycznego stosowania UNCPRD odzwierciedlonej w prawie UE i prawie krajowym, i w kontrolowanie tych funduszy uregulowania mające na celu zapewnienie monitorowania wdrażania art. 9 UNCPRD w odniesieniu do funduszy	<i>W Agendzie działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w ramach funduszy unijnych 2014-2020</i> przewidziano działania na rzecz zaangażowania podmiotów aktywnych w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami oraz przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność w proces tworzenia i realizacji programów operacyjnych współfinansowanych z EFSI. Ponadto, zgodnie z wymaganiami Komisji Europejskiej (template OP) programy operacyjne na okres 2014-2020 posiadać będą opinię Pełnomocnika Rządu ds. Równego Traktowania. Organ ten zaangażowany był również w proces konsultacji programów operacyjnych. Kryterium drugie W celu spełnienia kryterium zostanie przedstawiony plan szkoleń dla instytucji zaangażowanych w system wdrażania funduszy europejskich. Kryterium trzecie Za koordynację wykonywania Konwencji odpowiadać będzie minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego (obecnie Minister Pracy i Polityki Społecznej), działający jako punkt kontaktowy, o którym mowa w art. 33 ust. 1 Konwencji. Do jego obowiązków będzie należało także sporządzanie sprawozdań z wykonywania Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, podobnie jak odbywa się to w przypadku innych konwencji dotyczących praw społecznych. Przepisy nakładające obowiązek zapewniania dostępności dla osób niepełnosprawnych, o której mowa w art. 9 Konwencji, odnoszące się do środowiska fizycznego oraz informacji, komunikacji i różnych innych usług, są zawarte w wielu ustawach (np. w ustawie – Prawo budowlane, ustawie – Prawo o ruchu drogowym, ustawie o transporcie kolejowym, ustawie – Prawo telekomunikacyjne, ustawie – Prawo pocztowe, ustawie – Prawo zamówień publicznych, ustawie – o języku migowym i	<i>na rzecz równości szans i niedyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w ramach funduszy unijnych 2014-2020</i> Instytucja wiodąca: MIR Termin: I połowa 2014 r.
---	--	-----------------------------------	---	--	---

			strukturalnych i inwestycyjnych w procesie przygotowania i realizacji programów		innych środkach komunikowania się, ustawie – Kodeks wyborczy) i aktach wykonawczych do wielu ustaw. Prowadzone są działania na rzecz zapewniania dalszego postępu w tym zakresie, obejmujące m.in. rozpoznawanie potrzeb w obszarze niezbędnych zmian prawa i poprawy jego wdrażania, jak również kontynuowanie propagowania idei uniwersalnego projektowania. Od 2010 roku organizowane są przez Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych ogólnopolskie konferencje nt. uniwersalnego projektowania oraz upowszechniane publikacje na temat stosowania tej koncepcji. W ramach PO WER w celu szczegółowym 4 Priorytetu Inwestycyjnego 9.4 realizowane będą działania mające na celu monitorowanie polityk publicznych pod kątem zgodności z postanowieniami Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. W odniesieniu do funduszy strukturalnych i inwestycyjnych kwestie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami uregulowane zostały w <i>Agendzie działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w ramach funduszy unijnych 2014-2020</i>.	
Istnienie uregulowań dotyczących skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie zamówień publicznych w obszarze europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.		Warunek spełniony częściowo	uregulowania dotyczące skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie zamówień publicznych poprzez stosowne mechanizmy uregulowania gwarantujące przejrzystość postępowań o udzielenie zamówienia uregulowania dotyczące szkoleń i rozpowszechniania informacji wśród pracowników zaangażowanych we wdrażanie funduszy	TAK	Kryterium pierwsze Implementacja zapisów wskazanych powyżej dyrektyw do polskiej ustawy Prawo zamówień publicznych. Ustawa Prawo zamówień publicznych z dnia 29 stycznia 2004 roku (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, Nr 161, poz. 1078 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 5, poz. 13, Nr 28, poz. 143, Nr 87, poz. 484 i Nr 234, poz. 1386) W związku z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie C-465/11 Forposta i ABC Direct Contact oraz mając na uwadze decyzję Komisji Europejskiej o skierowaniu przeciwko Polsce sprawy do Trybunału Sprawiedliwości UE w trybie art. 258 i art. 260 TFUE podjętą w dniu 17 października 2013 r., zostały podjęte niezbędne działania legislacyjne w celu zmodyfikowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych dotyczących przesłanek wykluczenia wykonawców z postępowania o udzielenie zamówienia	Kryterium pierwsze Przyjęcie ustawy o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych w zakresie modyfikacji art. 24 ust. 1 pkt. 1 i art. 24 ust. pkt. 1a ustawy Pzp. Instytucja wiodąca: UZP Termin: 2014 r.

			uregulowania gwarantujące potencjał administracyjny w celu wdrożenia i stosowania unijnych przepisów w zakresie zamówień publicznych	publicznego przewidzianych w art. 24 ust. 1 pkt. 1 i art. 24 ust. pkt. 1a ustawy Pzp stanowiących implementację art. 45 ust. 2 lit. d) dyrektywy 2004/18/WE. Prace nad rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych eliminującej ww. niezgodność prowadzone przez Urząd Zamówień Publicznych zostały jednak wstrzymane w związku z tym, iż do prac legislacyjnych skierowano równolegle projekt poselski ustawy o zmianie ustawy - Prawo zamówień publicznych (druk sejmowy nr 1653). Poselski projekt zawiera między innymi propozycję zmian w zakresie modyfikacji treści art. 24 ust. 1 pkt. 1 i 1a ustawy Pzp dotyczącego przesłanek wykluczania wykonawcy z uwagi na wyrządzenie szkody lub rozwiązanie, wypowiedzenie lub odstąpienie od umowy z przyczyn dotyczących wykonawcy. W dniu 27 sierpnia projekt poselski ustawy o zmianie ustawy - Prawo zamówień publicznych (druk sejmowy nr 1653) skierowano do pierwszego czytania w komisjach sejmowych (Sejmowa Komisja Gospodarki). W dniu 12 września 2013 roku odbyło się pierwsze czytanie w Sejmowej Komisji Gospodarki, która skierowała projekt ustawy do podkomisji nadzwyczajnej. Obecnie trwają prace nad przedmiotowym projektem w ramach podkomisji nadzwyczajnej Sejmowej Komisji Gospodarki. Pozostałe przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych są zgodne z uregulowaniami wspólnotowymi. Informacje na temat naruszeń przepisów prawa zamówień publicznych, także w zamówieniach współfinansowanych ze środków unijnych, są rozpowszechniane przez Urząd Zamówień Publicznych w ramach wydawanych corocznie publikacji „Kontrola udzielania zamówień publicznych prowadzona przez Prezesa UZP”. Przedmiotowe publikacje prezentują wyniki kontroli prowadzonej przez Urząd Zamówień Publicznych (w tym przez Departament Kontroli Zamówień Współfinansowanych ze środków UE) oraz zawierają przykłady naruszeń
--	--	--	--	---

					zidentyfikowanych w ramach kontroli wraz z komentarzami omawiającymi właściwe przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych, innych krajowych aktów prawnych, unijnych aktów prawnych i wyroków TSUE w zakresie zamówień publicznych oraz wyników i zaleceń związanych z audytami Komisji Europejskiej przeprowadzonymi w Polsce, których niezastosowanie lub błędna interpretacja skutkuje nieprawidłowościami w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego lub nieważnością umowy o zamówienie publiczne. Publikacje są dostępne na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych: http://www.uzp.gov.pl/cmsws/page/?D:1303 . Przykłady naruszeń ustawy Prawo zamówień publicznych zidentyfikowane w ramach kontroli prowadzonej przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych są także upubliczniane przy okazji ogólnopolskich konferencji: „VI Konferencja Naukowa. Kontrola zamówień publicznych. 17-18 czerwca 2013 r., Wrocław” oraz „V Konferencja Naukowa. Zamówienia publiczne jako instrument sprawnego wykorzystania środków unijnych. 17-18 września 2012 r., Sopot”. Wyniki audytów Komisji Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Obrachunkowego i wynikające z nich zalecenia są uwzględniane także w opiniach prawnych na temat stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych wydawanych przez Departament Prawny Urzędu Zamówień Publicznych. Zostały także wzięte pod uwagę w opracowanych przez UZP <i>Wytycznych dotyczących interpretacji przesłanek pozwalających na przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego, negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki i zapytania o cenę</i>. Ponadto, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju oraz instytucje pośredniczące dla poszczególnych programów operacyjnych wydają wytyczne i zalecenia dotyczące właściwego stosowania przepisów prawa zamówień publicznych w przypadku udzielania	
--	--	--	--	--	--	--

					zamówień publicznych w projektach współfinansowanych ze środków unijnych: „Zalecenia dla beneficjentów Funduszy UE dotyczące interpretacji przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych”, „Zestawienie naruszeń ustawy Prawo zamówień publicznych, popełnionych przez beneficjentów Funduszu Spójności i Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, stwierdzonych podczas kontroli zrealizowanych przez Prezesa UZP - wersja z 22 listopada 2010 r.”, „Kryteria wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie – rekomendacje dla beneficjentów realizujących projekty indywidualne”. Wskazane instytucje publikują również dokumenty prezentujące przegląd wyników audytów przeprowadzonych w Polsce przez Komisję Europejską i Europejski Trybunał Sprawiedliwości na przełomie dwóch perspektyw finansowych 2000-2006 oraz 2007-2013 wraz z zaleceniami wynikającymi z tych audytów dotyczącymi stawek korekt finansowych jakie powinny być stosowane w przypadku naruszeń prawa w dziedzinie zamówień publicznych: „Wymierzanie korekt finansowych za naruszenia prawa zamówień publicznych związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE”, „Korekty finansowe związane z naruszeniami PZP. Audyty Komisji Europejskiej i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego”. Powyżej wskazane dokumenty są dostępne na stronie internetowej Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju http://www.mrr.gov.pl/ministerstwo/prawo/obowiazujace_prawo/strony/lista.aspx oraz na stronach internetowych instytucji pośredniczących. Kryterium drugie Celem zapewnienia mechanizmów gwarantujących przejrzystość postępowań o udzielenie zamówienia w ramach Urzędu Zamówień Publicznych Departament Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej oraz Departament Prawny są odpowiedzialne za prawidłowe wdrażanie unijnych przepisów w zakresie zamówień publicznych do
--	--	--	--	--	---

					polskiego porządku prawnego oraz czuwają nad prawidłowym stosowaniem prawa zamówień publicznych przez instytucje zamawiające poprzez wydawanie opinii prawnych dotyczących interpretacji przepisów ustawy i aktów wykonawczych do ustawy. W 2012 roku Urząd Zamówień Publicznych wydał 1246 opinii prawnych na zapytania ze strony instytucji zamawiających oraz innych podmiotów uczestniczących w rynku zamówień publicznych, natomiast do połowy listopada bieżącego roku zostało wydanych ponad 450 opinii prawnych. Za kontrolę prowadzonych postępowań o udzielenie zamówień publicznych odpowiedzialne są dwa departamenty w ramach Urzędu Zamówień Publicznych: Departament Kontroli Doraźnej oraz Departament Kontroli Zamówień Współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Departament Kontroli Doraźnej realizuje zadania wynikające z uprawnień kontrolnych Prezesa Urzędu w zakresie zamówień nie finansowanych ze środków UE. Natomiast Departament Kontroli Zamówień Współfinansowanych ze Środków Unii Europejskiej realizuje zadania wynikające z uprawnień kontrolnych Prezesa Urzędu w zakresie zamówień współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych prowadzi kontrolę uprzednią zamówień współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz kontrolę doraźną. Kontrola uprzednia zamówień lub umów ramowych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej jest przeprowadzana przed zawarciem umowy w przypadku zamówień na roboty budowlane, których wartość wyrażona w złotych jest równa lub przekracza równowartość kwoty 20.000.000 euro oraz w przypadku zamówień na dostawy lub usługi, których wartość wyrażona w złotych jest równa lub przekracza równowartość kwoty 10.000.000 euro. Kontrola doraźna jest prowadzona w przypadku uzasadnionego przypuszczenia, że w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego doszło do naruszenia przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych, które	
--	--	--	--	--	--	--

				mogło mieć wpływ na jego wynik. Kontrola ta może być wszczęta z urzędu lub na wniosek, także na wniosek instytucji zarządzającej, o której mowa w przepisach o Narodowym Planie Rozwoju oraz w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju lub w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, jeżeli z uzasadnienia wniosku instytucji wynika, że zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu o udzielenie zamówienia doszło do naruszenia przepisów ustawy, które mogło mieć wpływ na jego wynik. Ponadto zgodnie z Ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju w realizację zadań związanych z monitorowaniem prawidłowego stosowania procedur zamówień publicznych w ramach realizacji projektów współfinansowanych ze środków unijnych zaangażowane są inne instytucje odpowiedzialne za system zarządzania i kontroli w ramach programów współfinansowanych z funduszy europejskich takie jak Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, władze regionalne, regionalne izby obrachunkowe, izby skarbowe. Odnosząc się do wytycznych na temat udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej wartości progów unijnych, należy wskazać, iż w polskim systemie zamówień publicznych nie ma potrzeby wydawania specjalnych wytycznych dotyczących zamówień podprogowych, gdyż udzielanie zamówień o wartości nieprzekraczającej progów unijnych zostało uregulowane w ustawie Prawo zamówień publicznych. Obowiązująca w Polsce ustawa Prawo zamówień publicznych obejmuje zamówienia zarówno powyżej jak i poniżej progów unijnych, przy czym w przypadku zamówień o wartości nieprzekraczającej wartości progów unijnych ustawa przewiduje bardziej elastyczne regulacje dotyczące przykładowo krótszych terminów składanie ofert i wniosków o udział w postępowaniu, możliwości braku wymagania wadium, itp.	
--	--	--	--	--	--

				Ustawę Prawo zamówień publicznych stosuje się do udzielania zamówień publicznych, których wartości jest równa lub wyższa od wartości progu krajowego, który wynosi 14 tysięcy euro, Wartość progu krajowego zakłada niskie prawdopodobieństwo zainteresowania transgranicznego tego typu zamówieniami, ale nie zwalnia polskich zamawiających z obowiązku przestrzegania przepisów dotyczących finansów publicznych. W związku z powyższym zasady udzielania zamówień o wartości poniżej 14 tysięcy euro są określane w wewnętrznych regulaminach udzielania zamówień publicznych poszczególnych instytucji zamawiających. Kryterium trzecie Corocznie w ramach Urzędu Zamówień Publicznych opracowywany jest Plan działań wydawniczo-szkoleniowych, który w swoim zakresie obejmuje także działania szkoleniowo-informacyjne skierowane do instytucji zamawiających oraz przedstawicieli innych instytucji w tym także kontrolnych, zaangażowanych w realizację projektów współfinansowanych ze środków unijnych. Jako przykład działań szkoleniowych dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie funduszy UE można wskazać cykl konferencji regionalnych „Zmiany w systemie zamówień publicznych i ich wpływ na sposób udzielania zamówień publicznych współfinansowanych z udziałem środków unijnych” zorganizowanych w 2009 i 2010 roku przez UZP oraz MRR dla przedstawicieli tychże instytucji. Jako przykład publikacji traktującej o udzielaniu zamówień publicznych w ramach wdrażania funduszy UE można wskazać publikację UZP „Wyniki kontroli przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych dotyczących zamówień współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej”, która ukazała się w ciągu 3 ostatnich lat i dot. wyników kontroli postępowań przeprowadzonych w 2008-2010 r. Oprócz działalności informacyjno-szkoleniowej UZP skierowanej do instytucji zajmującej się wdrażaniem funduszy, w ramach samych	
--	--	--	--	--	--

					instytucji realizowane są szkolenia pracowników w obszarze zamówień publicznych. Ten obszar szkoleń stanowi jeden z głównych obszarów realizowanych w ramach polityk szkoleniowych poszczególnych instytucji. W kolejnym okresie programowania szkolenia w obszarze zamówień publicznych skierowane do pracowników zajmujących się wdrażaniem funduszy będą kontynuowane. Odpowiedzialne za to będą poszczególne IZ Polityki Spójności oraz MRiRW. Kryterium czwarte W ramach Urzędu Zamówień Publicznych prowadzone są różnego typu działania szkoleniowo-promocyjno-informacyjne takie jak np. szkolenia konferencje, opinie prawne czy publikacje, których zadaniem jest poszerzanie wiedzy na temat unijnych uregulowań w zakresie zamówień publicznych oraz wzmacnianie prawidłowego stosowania ich w praktyce wśród przedstawicieli administracji publicznej odpowiedzialnych za przygotowanie i prowadzenie postępowań o udzielenie zamówień publicznych. W Urzędzie Zamówień Publicznych interpretacją stosowania przepisów unijnych w zakresie zamówień publicznych zajmuje się Departament Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej, w którym jest zatrudnionych 9 pracowników merytorycznych. Zasady wynikające z unijnego prawa zamówień publicznych są także uwzględniane w opiniach prawnych wydawanych przez Wydział Opinii, Spraw Administracyjnych i Sądowych Departamentu Prawnego Urzędu Zamówień Publicznych, który to Wydział liczy 8 pracowników merytorycznych. Działalność prowadzona przez Urząd Zamówień Publicznych skupia się przede wszystkim na wydawaniu interpretacji prawnych dotyczących prawidłowego stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych i prowadzeniu działalności szkoleniowo-wydawniczej w tym zakresie. Urząd Zamówień Publicznych nie prowadzi działalności o charakterze doradczym i nie świadczy porad dla uczestników procesu udzielania zamówień	
--	--	--	--	--	---	--

					publicznych dotyczących konkretnych przypadków. Jako przykłady działalności szkoleniowej należy wskazać na corocznie organizowane przez Urząd cykliczne warsztaty dla instytucji zamawiających, których celem jest upowszechnienie wiedzy dotyczącej procedur udzielania zamówień publicznych, szkolenia i konferencje na temat zrównoważonych zamówień publicznych, coroczne konferencje naukowe oraz seminaria tematyczne takie jak np. zorganizowane w 2011 roku seminarium „Nieprawidłowości związane z procedurą udzielania zamówień publicznych wynikające z doświadczeń kontrolnych Prezesa UZP”. W swojej działalności informacyjnej UZP wydaje cyklicznie publikacje „Zamówienia publiczne w orzecznictwie. Zeszyty orzecznicze” opracowywane w oparciu o orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej oraz sądów okręgowych. Kilka razy w roku wydawane są publikacje tematyczne dotyczące najważniejszych elementów w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego jak np. publikacja „Kryteria oceny ofert w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego – przykłady i zastosowanie” czy „Aukcja elektroniczna. Praktyczny poradnik dla użytkowników Platformy Aukcji Elektronicznej UZP”. Publikacje przygotowywane są także przy okazji konferencji naukowych jak też w związku ze zmianami w unijnym oraz polskim prawie zamówień publicznych np. publikacja „Zamówienia publiczne w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa”. Ponadto Urząd Zamówień Publicznych cyklicznie – raz w miesiącu – wydaje w formie elektronicznej informator zawierający materiały dotyczące funkcjonowania systemu zamówień publicznych w Polsce oraz działalności Urzędu. Urząd Zamówień Publicznych od kilku lat prowadzi także działania mające na celu promocję i upowszechnianie wiedzy uczestników systemu zamówień publicznych na temat zielonych, innowacyjnych i społecznych zamówień publicznych, przede	
--	--	--	--	--	--	--

					wszystkim w ramach realizacji kolejnych krajowych planów działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych. Obecnie rozpoczęło się wdrażanie „Krajowego Planu Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2013 – 2016”, który stanowi trzeci z kolei opracowany przez Urząd Zamówień Publicznych dokument planistyczny przewidujący działania promocyjno - informacyjno - szkoleniowe na rzecz przedstawicieli instytucji zamawiających, służące popularyzacji uwzględniania aspektów środowiskowych, innowacyjnych i społecznych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego. Wśród działań popularyzujących zielone i innowacyjne zamówienia publiczne, przewidzianych do realizacji w ramach „Krajowego Planu Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2013 – 2016” należy wskazać na: przeprowadzenie 4 edycji szkoleń oraz 4 corocznych ogólnopolskich konferencji popularyzujących aspekty zrównoważone w zamówieniach publicznych, utrzymanie i bieżąca aktualizacja zakładki „Zielone Zamówienia Publiczne” na stronie internetowej UZP, w tym popularyzacja informacji na temat nowych inicjatyw unijnych ułatwiających uwzględnianie aspektów środowiskowych w zamówieniach publicznych oraz regulacji prawnych rozszerzających zakres przedmiotowy zielonych zamówień publicznych, analiza rozwiązań prawnych dotyczących zielonych i innowacyjnych zamówień publicznych przewidzianych w nowych dyrektywach w sprawie zamówień publicznych pod kątem implementacji do prawa krajowego, przygotowanie podręcznika dotyczącego zmian prawnych wynikających z nowych dyrektyw unijnych w zakresie zielonych zamówień, popularyzacja publikacji wydanej przez Urząd Zamówień Publicznych w 2012 roku „Zielone zamówienia publiczne. II Podręcznik”- dystrybucja oraz ewentualny dodruk, badanie rynku zielonych zamówień publicznych w oparciu o metodologię UZP, opracowanie ankiety skierowanej do zamawiających na temat posiadanej wiedzy (w tym znajomości przepisów, dostępnych opinii	
--	--	--	--	--	--	--

					prawnych oraz materiałów informacyjnych) oraz doświadczeń w praktycznej realizacji zrównoważonych zamówień publicznych, promowanie unijnych kryteriów środowiskowych (EU GPP criteria) opracowanych na zlecenie Komisji Europejskiej, zlecenie tłumaczenia na język polski kryteriów opracowanych dla nowych grup produktów w przypadku braku oficjalnego tłumaczenia, doprecyzowanie w ramach nieformalnych spotkań eksperckich unijnych kryteriów środowiskowych dla sektora budownictwa pod kątem wymaganych właściwości środowiskowych i użytkowych, specyficznych warunków klimatycznych, wymaganych przepisów technicznych i norm - popularyzacja i promocja zasad zrównoważonego budownictwa, popularyzacja poradnika ustalania czynników energetyczno-emisyjnych w zamówieniach publicznych na zakup pojazdów drogowych, informowanie na temat możliwości dofinansowania zmian w charakterystyce energetycznej budynków w ramach termomodernizacji budynków użyteczności publicznej oraz wybranych podmiotów sektora finansów publicznych w ramach programów priorytetowych systemu GIS, popularyzacja Systemu Weryfikacji Technologii Środowiskowych jako narzędzia wspierającego przygotowanie zamówień publicznych uwzględniających innowacyjne technologie i produkty o niższym oddziaływaniu na środowisko w odniesieniu do technologii konwencjonalnych, promocja zweryfikowanych w ramach ETV technologii środowiskowych, zwiększanie świadomości w zakresie technologii środowiskowych i ekoinnowacji przez działania Polskiej Platformy Technologicznej Ekoinnowacji, popularyzacja systemów zarządzania środowiskowego, w tym EMAS oraz ISO 14001 oraz możliwości wykorzystania wydanych certyfikatów do potwierdzenia kwalifikacji podmiotowej oraz spełniania warunków realizacji zamówienia (jeżeli zamawiający wskazują środki zarządzania środowiskiem, które wykonawca będzie stosował podczas wykonywania zamówienia na roboty budowlane lub usługi) w ramach	
--	--	--	--	--	---	--

					zamówień publicznych, popularyzacja ogólnych i branżowych oznakowań ekologicznych typu I wg norm ISO oraz możliwości ich wykorzystania przy tworzeniu specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz jako dowód na potwierdzenie spełniania przez oferowane produkty wymogów określonych przez zamawiającego. Jednym z rozwiązań promujących zielone i innowacyjne zamówienia publiczne była także realizacja projektu <i>Nowe podejście do zamówień publicznych</i>. Projekt był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 2.1 „Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki”, Poddziałanie 2.1.3. „Wsparcie systemowe na rzecz zwiększania zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw” W ramach przedmiotowego projektu Urząd Zamówień Publicznych we współpracy z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości w latach 2010 - 2013 podejmował działania zmierzające do zmiany podejścia administracji publicznej i przedsiębiorców do procedury ubiegania się i prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego poprzez promocję włączania do zamówień publicznych elementów tzw. nowego podejścia do zamówień publicznych (innowacyjne zamówienia publiczne, elektroniczne zamówienia publiczne, wsparcie udziału Małych i Średnich Przedsiębiorstw w zamówieniach publicznych, uwzględnianie aspektów społecznych i środowiskowych w zamówieniach publicznych). Działania projektowe prowadzone przez Urząd Zamówień Publicznych koncentrowały się przede wszystkim na organizacji i prowadzeniu szkoleń dla instytucji zamawiających oraz aktywności informacyjno – promocyjnej. W latach 2010 - 2013 przeprowadzono 48 dwudniowych szkoleń (1013 przeszkolonych pracowników instytucji zamawiających), 4 spotkania informacyjne dla instytucji kontroli (270 przeszkolonych pracowników instytucji kontrolnych) oraz 3 konferencje informacyjno-promocyjne(ok. 450 uczestników konferencji). W ramach realizacji Projektu przygotowane	
--	--	--	--	--	---	--

					zostały także publikacje na temat zagadnień tzw. nowego podejścia do zamówień publicznych, wśród których do kwestii innowacyjnych i środowiskowych odnoszą się przede wszystkim takie publikacje jak „Nowe podejście do zamówień publicznych - wybrane zagadnienia”, „Instrumenty nowego podejścia do zamówień publicznych – broszura informacyjna”, „Przewodnik po Nowym Podejściu do zamówień publicznych. Zagadnienia prawne oraz praktyka stosowania instrumentów nowego podejścia do zamówień publicznych”, „Innowacyjne i przedkomercyjne zamówienia publiczne”, „Pozacenowe kryteria oceny ofert w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego”, „Zamówienia publiczne przyjazne innowacjom”. W perspektywie finansowej 2014-2020 Urząd Zamówień Publicznych planuje kontynuację oraz poszerzenie działań realizowanych w ramach projektu <i>Nowe podejście do zamówień publicznych</i>. Elementem wspierającym innowacyjne zamówienia publiczne są także działania mające na celu promocję przedkomercyjnych zamówień publicznych przewidziane w przygotowanym przez Ministerstwo Gospodarki „Programie Rozwoju Przedsiębiorstw do 2020 roku”. Dodatkowo, należy wskazać, iż w ramach programów operacyjnych przygotowanych dla realizacji perspektywy finansowej 2014-2020 zostały zagwarantowane znaczne środki finansowe na wspieranie działalności innowacyjnej. Przedmiotowe środki będą wydatkowane w ramach zamówień publicznych udzielanych przez polskie instytucje zamawiające na projekty i inwestycje o charakterze innowacyjnym. <u>Instytucja wiodąca:</u> Urząd Zamówień Publicznych <u>Instytucje współpracujące:</u> izby skarbowe, regionalne izby obrachunkowe, MIR, MRIRW, władze regionalne	
Istnienie uregulowań dotyczących skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie		Warunek spełniony	uregulowania dotyczące skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie	TAK	Kryterium pierwsze Organem odpowiedzialnym za skuteczne wdrożenie i stosowanie unijnych przepisów w zakresie pomocy publicznej jest Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.	

pomocy państwa w obszarze europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.			pomocy państwa uregulowania dotyczące szkoleń i rozpowszechniania informacji wśród pracowników zaangażowanych we wdrażanie funduszy uregulowania gwarantujące potencjał administracyjny w celu wdrożenia i stosowania unijnych przepisów w zakresie pomocy państwa		Kompetencje Prezesa UOKiK w zakresie pomocy publicznej reguluje <i>Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej</i> (tekst jednolity - Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm). Zgodnie z tą ustawą, Prezes UOKiK opiniuje projekty programów pomocowych i pomocy indywidualnej (dalej: projekty pomocy), w tym projekty finansowane w ramach środków strukturalnych, notyfikuje je Komisji Europejskiej, reprezentuje rząd polski w postępowaniu przed Komisją i sądami europejskimi oraz monitoruje pomoc publiczną udzielaną przedsiębiorcom. Ponadto, Prezes UOKiK współpracuje przy tworzeniu i zmianie projektów pomocy, w tym przewidujących wydatkowanie środków z funduszy strukturalnych, już na etapie uzgodnień międzyresortowych, a także z podmiotami udzielającymi pomocy oraz beneficjentami pomocy, w celu zapewnienia zgodności projektów pomocy z unijnymi przepisami o pomocy publicznej lub wyjaśnienia wątpliwości dotyczących stosowania przepisów o pomocy publicznej. W zakresie monitorowania wsparcia udzielanego polskim przedsiębiorcom, czyli gromadzenia, przetwarzania oraz przekazywana informacji związanych z pomocą publiczną, wszystkie podmioty udzielające pomocy zostały zobowiązane do przekazywania Prezesowi UOKiK sprawozdań o udzielonej pomocy lub informacji o nieudzieleniu pomocy (tzw. sprawozdanie zerowe). Informacje te są gromadzone w specjalnej elektronicznej bazie danych tzw. SHRIMP (System Harmonogramowania, Raportowania i Monitorowania Pomocy). Na podstawie zebranych danych, Prezes UOKiK co roku opracowuje i przedstawia Radzie Ministrów raport o pomocy publicznej udzielonej w roku poprzednim, jak również przygotowuje raport dla Komisji Europejskiej i przekazuje go za pośrednictwem systemu SARI. Za wykonywanie ww. obowiązków Prezesa Urzędu odpowiada Departament Monitorowania Pomocy Publicznej. Kryterium drugie	
--	--	--	---	--	--	--

					W odniesieniu do szkoleń pracowników Departamentu Monitorowania Pomocy Publicznej w UOKiK, należy zauważyć, iż w okresie ostatnich kilku lat, ze względu na brak odpowiednich środków budżetowych UOKiK, możliwość korzystania ze szkoleń zagranicznych w zakresie pomocy publicznej (które zasadniczo jako jedyne zapewniają odpowiedni stopień szczególności i fachowości przekazywanej wiedzy) była bardzo ograniczona. Jednakże, w rezultacie zmiany dokonanej w tym roku w Programie Operacyjnym Pomoc Techniczna 2007-2013, możliwe stało się objęcie jego środkami również pracowników Departamentu Monitorowania Pomocy Publicznej. UOKiK został uwzględniony w katalogu beneficjentów tego programu w działaniu 2.2 Infrastruktura informatyczna oraz w działaniu 3.1 Wsparcie instytucji zaangażowanych w realizację NSRO. W związku z tym, pojawiła się możliwość szerszego korzystania ze szkoleń. Aktualnie został przygotowany wniosek o dofinansowanie projektu szkoleniowego, obejmującego głównie szkolenia zagraniczne z zakresu pomocy publicznej, organizowane przez instytucje posiadające duże doświadczenie w tej tematyce i międzynarodową renomę (ERA, EIPA). Udział w szkoleniach pozwoli na uaktualnienie wiedzy pracowników Departamentu Monitorowania Pomocy Publicznej UOKiK na temat najnowszych regulacji, praktyki decyzyjnej Komisji Europejskiej i orzecznictwa sądów unijnych. W przyszłym roku planowana jest realizacja kolejnego projektu, który pozwoli na dalsze doskonalenie zawodowe pracowników Departamentu Monitorowania Pomocy Publicznej. Jeśli chodzi o rozpowszechnianie wiedzy, UOKiK dokonuje w oparciu o swoje kompetencje, doświadczenie i uzgodnienia z Komisją Europejską, niezbędnych interpretacji przepisów w zakresie pomocy publicznej na potrzeby administracji publicznej. Ponadto, na stronie internetowej stworzona została zakładka poświęcona w całości tematyce pomocy publicznej, w której znajdują się aktualizowane na bieżąco informacje o	
--	--	--	--	--	--	--

					funkcjonujących w Polsce programach pomocowych i przypadkach pomocy indywidualnej, o decyzjach podejmowanych przez Komisję Europejską w sprawie polskich programów pomocowych i pomocy dla beneficjentów indywidualnych, a także szczegółowe wyjaśnienia dotyczące interpretacji przepisów w zakresie pomocy publicznej oraz informacje o obowiązujących procedurach. Istnieje również zakładka, która grupuje wszystkie polskie i unijne akty prawne regulujące udzielanie pomocy publicznej. UOKiK realizuje swoją politykę informacyjną również w oparciu o konferencje specjalistyczne poświęcone pomocy publicznej oraz przygotowuje projekty wydawnicze. UOKiK uczestniczy w projektowaniu i uzgadnianiu oraz opiniowaniu wytycznych i instrukcji skierowanych do osób zajmujących się implementacją funduszy strukturalnych, dotyczących postępowania w przypadku występowania pomocy publicznej w projektach realizowanych ze środków strukturalnych, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie planuje organizować we własnym zakresie szkoleń i przedsięwzięć służących rozpowszechnianiu informacji wśród pracowników zaangażowanych we wdrażanie funduszy, jednakże wyraża gotowość czynnego uczestnictwa w przedsięwzięciach organizowanych przez inne instytucje, poprzez delegowanie swoich pracowników w roli prelegentów. Kryterium trzecie W kontekście zabezpieczenia prawidłowej implementacji i stosowania przepisów o pomocy publicznej poprzez zapewnienie odpowiedniego potencjału administracyjnego, należy zauważyć, iż aktualnie w Departamencie Monitorowania Pomocy Publicznej w UOKiK zatrudnione są 33 osoby (32,5 etatu). Z uśrednionych wyliczeń wynika, iż 30% czasu pracy pracownicy Departamentu poświęcają na realizację zadań związanych z wykorzystywaniem środków z funduszy strukturalnych (dofinansowanie wynagrodzeń pracowników z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna stanowi odpowiednio	
--	--	--	--	--	--	--

					30%). Podany powyżej stan zatrudnienia w chwili obecnej jest wystarczający dla zapewnienia sprawnego i rzetelnego wykonywania zadań Departamentu. Jednakże w związku ze zwiększającą się liczbą zadań realizowanych przez Departament, w przyszłości może zaistnieć potrzeba zwiększenia zatrudnienia. <u>Instytucja wiodąca:</u> UOKiK <u>Instytucje współpracujące:</u> MIR, MRIRW, władze regionalne (kryterium drugie)	
Istnienie uregulowań dotyczących efektywnego stosowania unijnych przepisów w dziedzinie ochrony środowiska w zakresie ocen oddziaływania na środowisko (EIA) oraz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko (SEA)		Warunek spełniony częściowo	uregulowania dotyczące skutecznego stosowania dyrektyw w zakresie ocen oddziaływania na środowisko (EIA) oraz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko (SEA) uregulowania w zakresie szkoleń i rozpowszechniania informacji wśród pracowników zaangażowanych we wdrażanie dyrektyw EIA i SEA uregulowania mające na celu zapewnienie odpowiedniego potencjału administracyjnego	TAK	Kwestie EIA i SEA zostały uregulowane w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o <i>udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko</i> (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) – (dalej: <i>Ustawa ooś</i>) oraz, w zakresie EIA, rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w <i>sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko</i> (Dz. U. Nr 213 poz. 1397, z późn. zm.); zwanej dalej „rozporządzeniem ooś”). Kryterium pierwsze: częściowo spełnione. Rozporządzenie nowelizujące rozporządzenie ooś, tj <i>rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko</i> (Dz. U. poz. 817) w § 3 wprowadza przepis uzależniający wejście w życie przepisów rozporządzenia dotyczących wychwytywania, transportowania i magazynowania dwutlenku węgla, od wejścia w życie ustawy dotyczącej sekwestracji dwutlenku węgla. Prace zmierzające do implementacji zasadniczej części dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla zostały zakończone – wraz z uchwaleniem ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1238). Ustawa weszła w życie z dniem 24 listopada 2013 r. Rozporządzenie jest dostępne na stronie	Przyjęcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo wodne, ustawy o ochronie przyrody oraz ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Instytucja wiodąca: MŚ Termin: II kwartał 2014 r.

					http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000817 Ustawa jest dostępna na stronie http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130001238. <u>Informacja dotycząca prac utrzymaniowych na rzekach:</u> Akty prawne transponujące dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko w sposób właściwy implementowały przepisy dotyczące regulacji wód. Natomiast niezgodność wynika z niewłaściwego stosowania przepisów ooś w zakresie tzw. „prac utrzymaniowych”. Problemem była niejasna granica między regulacją a utrzymaniem wód. Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (UC65) wychodzi naprzeciw temu problemowi i w sposób jasny określa granicę między regulacją wód i ich utrzymaniem, przy czym wprowadza dodatkowe mechanizmy prawne, które mają weryfikować wpływ prac utrzymaniowych na tereny cenne przyrodniczo. Projekt ustawy przewiduje także obowiązek sporządzania planów utrzymania wód, które będą poddawane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. 31.10.2013 r. projekt ustawy został przekazany do rozpatrzenia przez Radę Ministrów. Ponadto 22.11.2013 r. w Brukseli odbyło się robocze spotkanie pomiędzy MŚ i KE dotyczące kwestii transpozycji dyrektyw UE w zakresie gospodarki wodnej, w tym w szczególności problematyki „prac utrzymaniowych”. Przedstawiciele KE przekazali swoje sugestie i spostrzeżenia w tym przedmiocie. Muszą one zostać skonsultowane z GDOŚ, która jest instytucją odpowiedzialną za część regulacji w nowelizacji Prawa wodnego, dotyczącej prac utrzymaniowych.	
--	--	--	--	--	--	--

					Kryterium drugie: odnośnie do wymogów dotyczących szkoleń i zdolności instytucjonalnej w tym obszarze należy wskazać, że funkcjonowanie GDOŚ wypełnia te wymagania, dodatkowo warto podkreślić, że przeprowadzono liczne spotkania/warsztaty/konferencje w ramach projektów finansowanych ze środków UE w ramach POPT 2007-2013 wspomagającego funkcjonowanie Sieci Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju. Program priorytetowy pn. „Wsparcie realizacji Polityki Ekologicznej Państwa przez Ministra Środowiska Część 4) Wspieranie systemu ocen oddziaływania na środowisko i obszarów Natura 2000”, projekt „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju” i wsparcie w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna (POPT) to zamierzenia wieloletnie, które kontynuowane będą w kolejnych latach. W ramach okresu programowania 2007-2013 Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (GDOŚ) i 16 regionalnych dyrekcji ochrony środowiska zostało objętych wsparciem merytorycznym i organizacyjnym finansowanym z EFRR w ramach POPT w celu wzmocnienia instytucjonalnego w zakresie zadań związanych z funkcjonowaniem obszarów Natura 2000 oraz ocenami oddziaływania na środowisko. GDOŚ/RDOŚ uzyskały też wsparcie w postaci sprzętu i dofinansowania działań Sieci Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju. Kryterium trzecie Kryterium to jest spełnione przez przepisy Ustawy OOŚ, które są podstawą prawną funkcjonowania Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i regionalnych dyrekcji ochrony środowiska. W ramach okresu programowania 2007-2013 GDOŚ i 16 regionalnych dyrekcji ochrony środowiska zostało objętych wsparciem merytorycznym i organizacyjnym finansowanym z EFRR w ramach POPT w celu wzmocnienia instytucjonalnego w zakresie zadań związanych z funkcjonowaniem obszarów Natura 2000 oraz ocenami oddziaływania na środowisko.	
--	--	--	--	--	--	--

					GDOŚ/RDOŚ uzyskały też wsparcie w postaci sprzętu, dofinansowania wynagrodzeń pracowników zajmujących się inwestycjami współfinansowanych z EFRR i FS. W celu poprawnego spełnienia warunku, niezbędna jest kontynuacja i wsparcie ze środków UE i POPT w perspektywie 2014-2020 w zakresie zapewnienia odpowiedniego potencjału administracyjnego GDOŚ i 16 RDOŚ, jako kluczowych organów w dziedzinie EIA i SEA. <u>Instytucja wiodąca:</u> MŚ <u>Instytucja współpracująca:</u> Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	
Istnienie podstawy statystycznej niezbędnej do przeprowadzenia ocen skuteczności i ocen skutków programów. Istnienie systemu wskaźników rezultatu niezbędnych przy wyborze działań, które w najefektywniejszy sposób przyczyniają się do osiągnięcia pożądanych rezultatów, do monitorowania postępów w osiąganiu rezultatów oraz do podejmowania oceny skutków		Warunek spełniony częściowo	Uregulowania w zakresie terminowego gromadzenia i agregowania danych statystycznych uwzględniające następujące elementy: - identyfikację źródeł i mechanizmów mających na celu zagwarantowanie walidacji statystycznej - ustalenia dotyczące publikacji i dostępności publicznej zdezagregowanych danych - skuteczny system wskaźników rezultatu, obejmujący: ▪ wybór wskaźników rezultatu dla każdego programu, dostarczających informacji na temat tego, co jest motywacją przy wyborze działań z zakresu polityki finansowanych przez dany program, ▪ ustanowienie celów	TAK	Kryterium pierwsze i drugie Kryteria spełnione już dla obecnego i będzie spełniony także dla przyszłego okresu programowania – dane dla ewaluacji oceniających skuteczność i wpływ programów pochodzą głównie z trzech źródeł: 1. statystyki publicznej – w większości na poziomie monitorowania celów strategicznych; 2. KSI/SIMIK – w stosownych przypadkach na poziomie monitorowania celów programowych; 3. badań własnych, tam gdzie istnieją deficyty informacyjne. Dostęp do danych ze statystyki publicznej jest otwarty, co określa Ustawa o statystyce publicznej z dn. 29 czerwca 1995 r. (z późn. zm.). Ponadto, Art. 13 ust. 6 ustawy wskazuje, że: „Prezes Głównego Urzędu Statystycznego jest obowiązany do udostępniania organom administracji rządowej i jednostkom samorządu terytorialnego danych dotyczących realizowanych przez nie zadań, w ujęciu odpowiednim do ustawowego usytuowania poszczególnych zadań publicznych.”. Wskaźniki zbierane przez statystykę publiczną spełniają wysokie kryteria jakościowe i są zbierane zgodnie z rocznym planem – Programem Badań Statystycznych Statystyki Publicznej (PBSSP). W okresie 2007-2013 monitorowanie strategii było prowadzone przez GUS; w okresie 2014-2020 GUS będzie monitorował poprzez bazę STRATEG także programy operacyjne krajowe i regionalne, co zapewnia jakość, obiektywność i niezależność tego procesu. Informacje z systemów monitorowania są publicznie dostępne poprzez internet.	Zakończenie prac dotyczących spełnienia warunku na poziomie Programów Operacyjnych Instytucja wiodąca: MIR Instytucja współpracująca: GUS Termin: I połowa 2014 r.

			dla tych wskaźników, ▪ spełnienie w odniesieniu do każdego wskaźnika następujących wymogów: odporność oraz walidacja statystyczna, jasność interpretacji normatywnej, reagowanie na politykę, terminowe gromadzenie danych, ▪ gotowe są procedury gwarantujące, że wszystkie operacje finansowane z programu stosują skuteczny system wskaźników.		Ponadto, na poziomie wskaźników produktu niezbędne dane zapewnia system KSI/SIMIK, a w okresie 2014-20 zmodernizowany i rozbudowany system SL 2014 . Kwestią problematyczną jest zapewnienie danych jednostkowych z systemu statystyki publicznej dla ewaluacji kontrfaktycznych, ponieważ dane takie objęte są ustawowo tajemnicą statystyczną, jednakże w wielu obszarach tematycznych dane takie będzie zapewniał system informatyczny SL2014. Pozostałe kryteria Kryteria wydają się spełnione na poziomie ogólnym oraz dla Umowy Partnerstwa, jednakże nie da się jeszcze określić czy jest spełnione na poziomie poszczególnych Programów Operacyjnych, gdyż trwa proces ich przygotowania. W niektórych obszarach tematycznych ujawniają się już deficyty informacji statystycznych, które z powodów obiektywnych nie zostaną usunięte (dotyczy to np. statystyki energii na poziomach regionalnych). MIR wspólnie z GUS podejmuje nieustannie szereg dalszych działań zapewniających rozwój systemu statystycznego dla potrzeb monitorowania celów strategicznych polityki spójności. W dniu 18 grudnia 2012 r. został podpisany list intencyjny wyznaczający ramy współpracy, który pozwoli elastycznie reagować na zapotrzebowanie informacyjne. W ślad za listem powstał szczegółowy plan zawierający listę zadań do realizacji, w tym m.in. uruchomienie nowych badań statystycznych, zwiększenie prób już prowadzonych badań pozwalających na dezagregację terytorialną wskaźników i inne. W związku z faktem, że proces wprowadzania badań statystycznych do systemu jest długotrwały, wyników prac należy spodziewać się w drugiej połowie 2014 i w 2015 r. Ponadto, zakończono prace w GUS dot. wdrożenia i eksploatacji do roku co najmniej 2020 bazy wskaźników kluczowych (baza STRATEG), w których znajdują się i będą na bieżąco uaktualniane wskaźniki rezultatu na poziomie strategicznym (umowy partnerskiej i programów operacyjnych w zakresie
--	--	--	---	--	---

					interwencji EFRR/FS), w tym także regionalnych programów operacyjnych. Szczegółowe działania w zakresie wyboru wskaźników rezultatu zostały określone w krajowych dokumentach dot. przyszłej perspektywy finansowej. Po przygotowaniu PO zostaną one poddane ocenie, a następnie włączone do systemu monitorowania w ramach bazy STRATEG. Instytucja wiodąca: MIR Instytucje współpracujące: GUS	
--	--	--	--	--	--	--